

انجیل یوحنایا

گه دُمَا مِنَ مَا ئو ستر از مِنَ، آرِيگه وِر از مِه بیسی.»^{۱۶} اژ پِری او گُل ایمه بیزَه مو بِردى، فیض آرْسی فیض. آرِيگه شریعت وَهسونگ موسى تَسخیاس بینمو؛ فیض ئو حُبیخت وَهسونگ عیسی مسیح هات.^{۱۸} هُبیچ کس هرگَس خدا نِتیسی. مِنتاقاًی آیکونَه گُر خدا گه ها باوش باوهار، هَرَا كَس، خدا شناسونی آر ایمه.

شاتی يحيى

۱۹ یَسَن شاتی يحيى وخدی گه گلنگل بھود، کاهنل معبد ئو لاویل گه خادمل معبدن، اژ شیر اورشلیم گلوكِردن آرە تک تاگه آژى پِریسی گه «تو کیئن؟»^{۲۰} او اعتراف کردى ئو حاشا نَهَردى، بلکم اعتراف کردى گه «مِه مسیحی گه باس باي، نِم.»^{۲۱} آسَه آزینو پِرسی: «آنى کیئن؟ آيا ایلیا پِخَمرین؟» جوواو داتق: «نِم.» پِرسیو: «آيا تو آ پِخَمرین گه موسى پیشگوئی کردوئی؟» او جوواو داتق: «نه!»^{۲۲} آسَه وتون بی: «آنى کیئن؟ بوش آرە کسلی گه ایمه ئو گل کردى، چە جوواو بِریم؟ ابازە ووژت چە موشین؟»^{۲۳} يحيى مطابق آچیئه گه اشعايا پِخَمر وِتَوئیق، وتنی:

«مِه دَنَگ آهِنَگَر إنوم بياوونِم گه موشى، رئى خداون راس گَن.»

۲۴ آسَه بِری آزینو گه شیخَل فرقَه فَریسی کلوكِردوئين،^{۲۵} اژ يحيى ئو پِرسی: «آر تو نه آمسیحین گه باس باي، نه ایلیا، ئو نه آ پِخَمر،

انسو بیئن کلوم

۱ اژ آول کلوم بی ئو کلوم وَه گرد خدا بی ئو کلوم، خدا بی؛^۲ هر اژ آ اول وَه گرد خدا بی. ۳ گُل چیئل وَهسونگ او خَلَک بین، ئو اژ هر چیئی گه خَلَک بی، هُبیچ بی او خَلَک نوئي. ۴ إنوم او زیبایین بی، ئو آ زیباین، نُر آمَل بی. ۵ ای نُر آ تَیَرِیک بِریقَه م ئو تَیَرِیک حَرِيف آَوه نوئي.

۶ پیای هات گه اژ جونم خدا گل بُوئی؛^۷ نُم او يحيى بی. ۷ او هات تاگه شات بو، آرِه شاتي داين آر آنُر، تاگه وَهسونگ او گُل ايمو بارن. ۸ او ووژ آنُر نوئي، بلکم هات تاگه آر آنُر شاتي پ. ۹ آنُر حُبیختي گه روشتائى موئشخى هر کس، لراسى ماهات إنوم اي دنيا. ۱۰ او إنوم دنيا بی، ئو دنيا وَهسونگ او خَلَک بی؛ وَه اي حالا دنيا او نشتاسيقى.^{۱۱} او هات إنوم مِلِكِ محل ووژ، مِنتاقاًی قوم ووژ تَحْفَنَى گرد. ۱۲ مِنتاقاًی وَه گُل کسلى گه چَنِي گِرد، اپي حَجَّ داتق گه بوثَن آيلَل خدا، يانى وَه هر كى گه ايمو باري آر نُم او؛^{۱۳} اوئلى گه نه اژ خوبين، نه اژ ھِسِتَن جسم ئو نه اژ ھِسِتَن يه إنسو، بلکم اژ خدا زانَدَه بین.

۱۴ ئو کلوم، بی إنسو ئو ليز گِرت إنوم ایمه. ایمه چِلال او مو دى، چِلالى لائق آیکونَه گُر گه اژ جونم باوه آسمونى هات، پِر اژ فیض ئو حُبیخت.^{۱۵} يحيى آر او شاتي ماتى ئو داي ماتى گه «يَسَن كَسِي گه ابازە اوئم وَت:» آَوه

بؤئینن.» آسَه چن ئو دیبو مال هایتى آر کو ئو آ رۇزْ مىنى أرتَك. آ وخدَ، سات چوار دُما نېمرو بى.

٤٠ يكى از آ دو نفر گە دُما شِنْفِتَن قصه يحيى چوئى تۇز عىسى آ، آندرىاس، بِرا شَمَعُون پطرس بى. ٤١ او اولبار، بِرا ووژ شَمَعُون كِردى دى ئو وِت بى: «ايىه ماشىح هەرا مسيح گە باس باي، كِردىموئىس دى.» ٤٢ آسَه او بِردى آرە تک عىسى. عىسى سىلى آزى كِرد ئو وِتى: «تو شَمَعُون گُر يوانائين، مِنْتَاثَى آزىر دُما موشَن بىيىت "كىفا" (گە يانى بىردى).»

دَوْت عِيسَى اِذْ فِيلِيپُسْ ثُو نَتَنَائِيل

٤٣ رۇز دُماين، عىسى قص كِردى بِچو آرە هيال جليل. او فيليپىس كِردى دى ئو وِت بى: «وَهْ تُرْ مَنَا بُورِى!» ٤٤ فيليپىس آل بيت صِنْدا بى، گە شىئر آندرىاس ئو پطرس بى. ٤٥ فيليپىس، نَتَنَائِيل كِردى دى ئو وِت بى: «آ كَسَ گَه مُوسى انوم تورات هَشَارَه كِردىس بى، ئو پَخْمَرْلَىش إِباَرَه اوْ نُسُونَى، كِردىموئىس دى! او عىسى ناصرى، گُر يوْسَف!» ٤٦ نَتَنَائِيل وِت بى: «مَرْ ما اوْ ناصِرَه يِيش چى خوئى باءَ دَرِير؟» فيليپىس جوواو داتى: «بُورِى سِيل كَ.»

٤٧ وخدى عىسى نَتَنَائِيل دىقى گە مایتى آرە تک، إِباَرَه او وِتى: «إِراسِى گَه اپى پيا اسرايىلى كَ، گە هُبِيج زِنْگَرِى انوم نى!» ٤٨ نَتَنَائِيل وِتى عىسى: «تو ازْ كَو مِنْ مَشَتَاسِين؟» عىسى جوواو داتى: «وَرْ ازْ يَكِه فيليپىس هِنَات كَ، وخدى گە هَنَى إِرْيَر آ دار انجىز بىن، تونم دى.» ٤٩ نَتَنَائِيل جوواو داتى: «استاد، تو گُر خدائىن! تو پاتشا اسرايىلىن!» ٥٠ عىسى جوواو داتى: «يابى هَر وَه خاطر يَكَه وِتىم إِرْيَر آ دار انجىز تونم دى، ايمون مارين؟ آزىر دُما چىئل گِلِنْگِتَرِى موئينين.» ٥١ دُما خِير وِتى: «حَخِيختَأ،

آرِچَه خُسِيل تِيمِيد مِين؟» ٥٢ يحيى جوواو داءَ بىيىنou: «مَه وَه آو تِيمِيد مِيم، مِنْتَاثَى إنوم هُمَه كِسَى هوسياء گە هُمَه او نِمَشَتَاسِينou، ٥٣ هَر آوه گە دُما مِنْ مَى ئو مَه لائَق واز كِردى بن كِلاشَلى نِيم.»

٥٤ يوئىن گُل اآبادى بِيت عنِيا اكَو روو اُردن اتفاق گَت، آر اوَرَه گە يحيى تِيمِيد مَاق.

وَرْك قُرُونِي خَدا

٥٩ وَه صَوَابِيكَا، يحيى وخدى عىسى دىقى گە ماهاتى آرە تک، وِتى: «يَسَ وَرْك قُرُونِي خَدا گَه گَنَا ازْ دِنِيَا هِيَرَم!» ٥٠ يَسَ آ كَسَ گَه إِباَرَه اوْئِم وِت دُما مِه پِيَا مَى گَه سِتر ازْ مِنَ، آرِيَگَه وَر ازْ مِه بِيَسِي.» ٥١ مِنْ يِش وَوْزِم اوْئِم نِمَشَتَاسِيا، مِنْتَاثَى آرە يَه هَاتِمَ وَه آو تِيمِيد دَاءَ تاَگَه او ظَاهِر بو آر قَوم اسرايىل.» ٥٢ آسَه يحيى شاتى داتى، وِتى: «روح خَدَام دَى گَه اجور كِمُوتَرِى ازْ آسمو هَاتَ هَار ئو نِيَشَت آر رُى او، ٥٣ مِنْ يِش وَوْزِم اوْئِم نِمَشَتَاسِيا، مِنْتَاثَى هَرَأَوَه گَه مِه كِل كِردى تاَگَه وَه آو تِيمِيد دَم، وِتى بىيىن: «هَر وَخَد دِيت روح خَدَام دَى رَهار ئو بِنيشى آرُرِى كِسَى ئو بِمِينى آرُرِى او، بِذَان هَرَأَوَه سَه كَه وَه روح القدس تِيمِيد م.» ٥٤ ئو مَه دِيمَ ئو شاتى مِيم گَه يَسَ گُر خَدا.»

اوَلِين شاگَرَدَل عِيسَى

٥٥ وَه صَوَابِيكَا، إِدواَرَه يحيى وَه كِرَد دَو نَفَر ازْ شاگَرَدَلِي هوسيائى. ٥٦ او سِيل كِردى آر عىسى گَه داشدَى رَد مَوْئِيَا، ئو وِتى: «يَسَ وَرْك قُرُونِي خَدا!» ٥٧ وَخَدِي آ دَو شاگَرَدَ اپى قصه تُون شَتَفت، وَه دُم عىسى آ كِتَنِ رَئَى. ٥٨ عىسى كِلَادَاتِي ئو دِيقى گَه اوَلَ دِيرَن وَه دُم سِرا مَانِي. وِتى بىيىنou: «چَخْتَونَ مِ؟» وِتَو: «استاد، مَالِت هَار كَو؟» ٥٩ عىسى جوواو داتى: «بورَن ئو

۱۲ دُما خِر وَهْ گَرْد دَأْ بِرَالْ ئُو شاگَرَدَلْ چِي
آره شِير گَفَرَنَاهُوم، ئُو چَن رُوزِي مَنَن آر اوَرَه.

عيسى معبد تمیس مِمه

۱۳ وَخَدِي نَزِيْلَ عَدْ سَخِ يَهُودِيَلْ بِي، عيسى
چِي آره شِير اورشليم. ۱۴ إِنُوم قِلَا معبد، دِيْتِي
گَه بِرِي دِيرِن گَأْ ئُو مِي ئُو كَمُوتِر مَفِروشِن،
ئُو صِرَافِل يِش آر اوَرَه نِيشِتن آره كَسِمَدَرْمَه.
۱۵ آسَه عيسى شِلَانِي اَز قَرَص دُرِيس كِرَدَي
ئُو كُل اوَنَل وَهْ گَرْد گَائِل ئُو دونِيَاَل، اَز
معبد كِرَدَي دِيرِن. ئُو سَكَهَل صِرَافِل يِشُونِي
آر زَعِي ئُو تَخَتَلُو چَاوارِشا كِرَدَي، ۱۶ ئُو وَتِي
كمُوتِر فِروشَل: «يُوئِيل اَز ايَه يَرَن دِيرِن، ئُو مَال
باَوهَم تَهَن جَا كَسِمَدَرْمَه!» ۱۷ آسَه شاگَرَدَلِي
كَتِن وَير يِكَه إِنُوم كِتاو زِيور نُوسِيَاَه: «خِيزَت
آره مَالِت مَن مَسْرُنِي.» ۱۸ آسَه يَهُودِيَل وَه
خاطِر اي كَارَلِي وَتو: «چِه مُجِزَه ئُو نِشَونِهِي
نِشَونِمُون مِين تَاگَه بِذانِيم صِلا هُن كَارَلِي
دِيرِن؟» ۱۹ عيسى جِووَاو دَاء بِيَنَو ئُو وَتِي: «اي
معبد بِرِمِين گَه مِه اِدواَه سَه رُوز مَاوِرْمِي.»
۲۰ يَهُودِيَل وَتو: «چِل ئُو سَش سَال طَوَيل
كِيشِي تَاگَه سَاخِدِمُو اي معَبَد باَوِنِن، ئُو إِسَگَه
تو مِيا سَه رُوز باَوِيَنِي؟» ۲۱ مِنَتَاهِي معبدِي
گَه عيسى آرَى قَصَه مَهَرَد، لَار وَوَر بِيقِي.
۲۲ آسَه وَخَدِي گَه عيسى اَز مِرِديَل زِنِيَا بِي،
شاگَرَدَلِي اي قَصَهَل اوُن آورَه وَير، اِيمُونُو آورَه
آر سَخِ مَقِدَّس ئُو قَصَهَل او.

۲۳ وَخَدِي گَه عيسى آره عَدْ سَخِ إِنُوم شِير
اورشليم بِي، فِرَه كَسَل وَه مُجِزَه لِي ئُو نِشَونِهِي

موشِم بِيَنَتو، هُمَه موئِينِبِنُو گَه آسمُو تاق بِي
ئُو فَريشَدَل خَدا دِيرِن آر كُر إِنسُو مَچَن رُؤُو
مانَ هَار.»

مُجِزَه إِنُوم دَاوَات

۲ رُوز سِئَم، إِنُوم آبادِي قَانا إِ هيَال جَلِيل
داوَاتِي بِي ئُو دَأ عيسى يِش آر اوَرَه بِي.
۳ عيسى ئُو شاگَرَدَل يِشِي دَنَگ بِوئِين آرِه دَاوَات.
۴ وَخَدِي شِراو بِن بِرَّ بِي، دَأ عيسى وَتِي او: «شِراو
نِيزِن!؟» عيسى وَتِي بِي: «إِرَن، مَه وَه اي كَار
چَه؟ سَاتِه هَنَى نَزِسِي.»

۵ دَاي وَتِي خِلْمَتَكَارَل: «هَر چِي موشِم بِيَنَتو،
آنِجوم دَن.» ۶ آر اوَرَه سَش خَمَرَه بَرِدين بِي
گَه يَهُودِيَل آرِه آداو پَاكي موئِرِدون كَار، هَر كَم
نِزيَك آر صِدَه ئُو بِيس ليَر جَائِو دَاشَد. ۷ عيسى
وَتِي خِلْمَتَكَارَل: «إِي خِمرَه اَز آو بِرا كَن.»
آسَه اوَنِئُون يُوقِنِق بِرا كِرد. ۸ آسَه وَتِي بِيَنَو:
«إِسَگَه قِيلِي آرَى هِيزَدَنِي ئُو يَرَن آره تَك رِئِيس
مِجَليِس.» آسَه بِرِدو. ۹ وَخَدِي رِئِيس مِجَليِس
اَز آوي گَه بِوئِي شِراو، چَشتِي. او نِقَدِنَاسِدِي
آشِراوُن اَز كَو آورِدَي، مِنَتَاهِي خِلْمَتَكَارَل گَه
آُوكِيشِوئِي، مَذِنَاسِدُو. آسَه رِئِيس مِجَليِس هِنَا
كِرَدِي آر دُمَا ۱۰ ئُو وَتِي بِي: «كُل كَس اوَل بَار
وَه شِراو خَاص مِمَوَنَلِي ماوِزِي رَئِي ئُو وَخَدِي
مِمَوَنَل مَس بِيَن، شِراو آرُزُتَر مَارِي؛ مِنَتَاهِي تو
شِراو خَاصِهَت تَا إِسَگَه هُشِيشِتِي!»

۱۱ يَه اوَلين مُجِزَه ئُو نِشَونِهِي بِي گَه عيسى
إِنُوم آبادِي قَانا إِ جَلِيل آنِجوم دَاتِي ئُو جِلال
وَوَر آشَگَار كِرَدِي ئُو شاگَرَدَلِي اِيمُونُو آورَه بِي.

نَهَرْد، چطُور آز اژ چیئل آسمونی آرنِتو بوشِم باوار مهینو؟^{۱۳} هُبِچ کس ویر آسمو نَجِیس بلنگ، مَر آوه گه اژ آسمو هاتیس هُار، یانی گُر انسو [گه ها نوم آسمونار].^{۱۴} هَرْهُن گه موسی آ مار بِرنجِ اِنوم بِیاوو کوئیتی آر تُک چوآ ئو علم کِردى گُر انسونیش باس علم بو،^{۱۵} تا هر کی ایمو باری آ او، زیاین ابدی داشدوئیتی.

۱۶ «آریگه خدا آخ محبت کِردى آر دنیا گه گُر یکونَه ووز داتی تا هر کی ایمو باری آر او نابود ناو، بلکم زیاین ابدی داشدوئیتی.^{۱۷} آریگه خدا گُر ووز گلَّهَرْدی آره دنیا تا دنیا مَکوم ک، بلکم کِل کِردى تاگه دنیا وَهْسونگ او نجاد یگری.^{۱۸} هر کی ایمون بی دیرقی مَکوم نِماو، مِنْتَائِی هر کی ایمون بی نرتی، هَرَاسَگه مَکوم بی، آریگه ایمو ناوردیسی آر نُم گُر یکونَه خدا.^{۱۹} تو حِکم یَسَن گه نُير هات اِنوم دنیا، مِنْتَائِی مردم تیریکیو ویشتر اژ نُير دوس داشد، آریگه کازلو گن.^{۲۰} آریگه هر کی گه کازل گَن مِمهه اژ نُير بیزار تو نِماي آره تک نُير، تاناخواه کازل آشگار بوقی تو رُسبا بو.^{۲۱} مِنْتَائِی اوَه گه آچیئه گه دُریس آنجموَم، ما آره تک نُير تاگه آشگار بو گه کازلی وَه یاری خدا آنجمو بی.»

آخرین شاتی یحیی تیمیددهنَدِ ایاَر عیسی

۲۲ دُمَا آوه، عیسی تو شاگرَذَلی چن آرِه آبادیل هیال یهودیه. او مِدَن وَهْگرد اوَلَ مَن آر اوَرَه ئو مردم خُسِل تیمید ماتی.^{۲۳} یحیی پَخْمَریش اَبادی عَبِیون، هناس شَیَر سالیم، تیمید ماتی، آریگه آر اوَرَه آو فِزه بی ئو مردم ماهاتین، تیمیدون مَگرت.^{۲۴} يَه وِر اژ آوه بی گه یحیی بِكُوء زندو.^{۲۵} إِسَگَه، آر سر آداو پاک کِردن چیئل نجس بَثَي گت اِنوم شاگرَذَل یحیی ئو په یهودی.^{۲۶} آسَه هاتِه اِرِه تک یحیی، وِتونَ

گه وَه چیمونَ موئینیا، ایمونو آورد آر نُم او.^{۲۷} مِنْتَائِی عیسی وَه ایمونو اِتمَاد نَهَرَدی، آریگه گلُونَ مَشْتَاسِیاتی^{۲۸} ئو نیاز ناَشَدی کسی لِبَارَه اِنسو چیئی بوشَتی بی، آریگه ووَر مَدِنَاسَدی چَه ها نوم دَرِین اِنسونار.

تو باس اژ نوو زانَدَه بوئین

۳ پیای بی اژ شیخَل فرقَه فَرِیسي، نیقدِيموس نُم اژ گلَنگَل یهود.^{۲۹} او په شو پِهات آرِه تک عیسی ئو وَت بی: «استاد، مَدَانِیم تو مَلِی کین گه اژ جونِم خدا هاتینَ، آریگه هُبِچ کس نِمَتَونَ ای مُجَزَّهَل ئو نشونَه لی گه تو آنجوم مِن آنجوم د، مَر یَگه خدا وَهْگرد بُوتی.»^{۳۰} عیسی جوواو داتی: «حَيْخِيَّتاً، موشَم بِينَت، تا کسی اژ نوو زانَدَه ناو، نِفَتَونَ پاِشَائِي خدا بُوتی.»^{۳۱} نیقدِيموس وَت بی: «کسی گه پَر، چطُور مَتَونَ زانَدَه بُو؟ یانی مَتَونَ ادواَرَه گلَّابِرِي لَم دَای ئو بَاءَ دِ؟»^{۳۲} عیسی جوواو داتی: «حَيْخِيَّتاً، موشَم بِينَت تا کسی اژ آو ئو روح خدا زانَدَه ناو، نِفَتَونَ با اِنوم پاِشَائِي خدا.^{۳۳} آچِيئه گه اژ جسم زانَدَه بُو، جسمونَ؛ ئو آچِيئه گه اژ روح خدا زانَدَه بُو، روحانَی.^{۳۴} بِلْجَوَيَّت نَاي گه وِتِم باس اژ نوو زانَدَه بوئینو!^{۳۵} وا هر جا بِيَقِي مَچَو؛ دَنَگَ مَشْتَوَنِيَّ، مِنْتَائِي مَدَانِيَن اِز کوَء مَاي ئو وِير کوَء مَچَو. هر کسی شِي گه اژ روح خدا زانَدَه بُو، هُنَّس.»^{۳۶} نیقدِيموس اژ عیسی پِرسِيَتی: «هُنَّ چیئي چطُور مَاو؟»^{۳۷} عیسی جوواو داتی: «تو مَلِم اسراَيلِين ئو اَي چیئل نِمَفَتَيَّن؟»^{۳۸} حَيْخِيَّتاً، موشَم بِينَت گه ايمه اژ آچِيئه گه مَدَانِيَم قَصَه مَهِيم ئو آر آچِيئه گه دِيمَونَ شاتِي مِيم، مِنْتَائِي هُمه شاتِي ايَقه قبول نِمَهِينو.^{۳۹} آرَّ وَخَدِي گه لِبَارَه چیئل زَمِينَ وَهْگرد هُمه قَصَه کِرد باوارتو

نُم سوخار بیتی، نزیک گله زمینی گه یعقوب دائیتی یوسف گُر ووژ.^۷ چا یعقوب آر اووه بی ئو عیسی اژ شَگَتی رئی نیشت آر گش چا. نزیک سات دوازه نیمرو بی.

آسه، زَنی اژ مردم سامره هات تاگه آو بیکشی. عیسی وِت بی: «خُرّی آوم بی د»،^۸ آریگه شاگرَدَلی چوئین آرِه شیر تاگه خوراک پچرِن.^۹ زَن سامری وِتَ عیسی: «چطوز، تو گه یهودی ای کین، اژ منی گه زَن سامری کم آوت م؟» آریگه یهودیل وَه گرد سامریل اصلا هاتین چینینو نآشد.^{۱۰} عیسی جوواو داتی: «از اژ چیئی گه خدا بی تلافتی پیشگشَتی م، خَوَرت داشد، ئو مَذِنَاسِدِت کی گه اژ تو آو میتی، تو وُرَت اژ اوَت مهْست، تاگه آو زَن مَوْشَخِيَاتی بیتت.»^{۱۱} ژَنَه وِت بی: «آقا، ذلم نِزین ئو چائیش قویل، إسه آو زَن اژ كَوَه مارین؟

۱۲ مَر تو اژ باوهجد ایمه یعقوب گلنگرین گه ای چاء داء ایمه، ئو ووژ ئو گُرلی ئو ریئنلی آون اژین مَهْارَد؟»^{۱۲} عیسی وِت بی: «هر کی اژ ای آو خُرّ م، إدوازه تیئت ماوون. ۱۴ مِنَتَائِی هر کی اژ آو گه من مَتَمَی بی خُرّ د، هرگیس إدوازه تیئت نماونی، بلکم آوی گه من مَتَمَی بی، إِذرين او ماو کیتني ای گه تا زیایین ابدی قُل میری.»^{۱۳} ژَنَه وِت بی: «آقا، اژ ای آو بی بینم، تاگه دیئر تینیم ناو ئو نام آرِه ایزه آو بیکیشم.»^{۱۴} عیسی وِت بی: «بِجُ، میرَدَت هِنَا کَ ئو گِلار.»^{۱۵} ژَنَه جوواو داتی: «میرَدَه نِرِم.» عیسی وِت بی: «یَكَه موشین، میرَدَه نِرِم» راس مِن،^{۱۶} آریگه پنج میرَدَت داشد ئو اویش گه إِسَگَه دیرین، میرَدَت نی. آ چیئه گه وِتَ راس!»^{۱۷} ژَنَه وِت بی: «آقا، مَذَانِم گه بِخَمْرِی کین.^{۲۰} آزاداد ایمه آر سر ای کوئ عَبَادَتُونَ مَهْرَد، مِنَتَائِی هُمَه یهودیل موشينو جاي گه مرِدِم باس انومى خدا پېرسِن

بی: «استاد، آوه گه إِاكو روو اُردن وَه گرِدَت بی، ئو تو آر او شاتیت دا، إِسَگَه ووژ تیمیدَم ئو گُل مَچَنی آرَه تک.»^{۲۱} يَحِي جوواو داتی: «هُيِّج كَس نِمَتَونِي چیئی بارَي دس، بِخَر اژ آ چیئه گه خدا بوئشخِنَتی بی.^{۲۲} هُمَه ووژتو شاتینو گه مِه وِتم مسیحی گه باس باي نِم، بلکم وِر اژ او كِل بیم.^{۲۳} بُئی هِن دُمَاء، مِنَتَائِی رِقِيف دُما گه هوسيَاء دَنَگ اوَه مَشَتَوئی، اژ شَنَقَتِن دَنَگ دُما خَوَشَالِي فِرَهِي مِهه. إَسه خَوشِي مِن يِش هُنَ كَامل بی.^{۲۴} او باس گِلِنگا بو ئو مِه باس گِلِرَا بوئم.^{۲۵}

۳۱ «آوه گه اژ بِلِنگ مای، هار بِلِنگ گُل چی، مِنَتَائِی آوه گه اژ زمِن، زمِینی ئو اژ چیئل زمِینی قصَه مِهه. آوه گه اژ آسمونَ مای، هار بِلِنگ گُل چی.^{۲۶} او آر هر چیئی گه دِيَسِي ئو شَنَقَتِسی شاتِي م، مِنَتَائِی هُيِّج كَس نِمَچَوَه گِرَد شاتِي او، مِير تاییدَ م آر یگه خدا حَنِيخَت.^{۲۷} آریگه آ كَس گه خدا كِل كِرَدَي، كَلوم خَدَاء مُوشِي، آریگه خدا روح ووژ بِحَد مَوْشَخِنَتی بی.^{۲۸} باوه آسمونی، گُر دوس دِيری ئو گُل چی سپاراتِسی دس اوَا. آوه گه ايمو دِيری آر كُر، زیایین ابدی دِيری؛ مِنَتَائِی آوه گه فِريون اژ كُر نِميری، زیایین نِمَوَئِيَن، بلکم خَضُو خدا مَمِينِي آرُزی.»

عیسی ئو زَن سامری

ع وخدی عیسی خداون فَتَمَي گه شِيَخَل فرقَه فَرِيسِي شَنَقَتُونَ عیسی ویشِت اژ يَحِي شاگرَدَل عیسی تیمیدُونَ م، ۲-وَهِيَا كَه شاگرَدَل عیسی تیمیدُونَ ما نه ووژ- ۳ هيال یهوديه ول كِرَدَي ئو إدوازه گِلاهارَدِي آرَه هيال جَلِيل.^{۲۹} ئو باس اژ هيال سامرَه رد بوئيا.^{۳۰} آسَه رَسَى آر شِيرَى اژ سامَرَه گه

۳۶ اسگه، کسی گه دروء مهه میز ووژ مسینى ئو آرە زیباین ابدي ثمرى جیئم مهه، تا کسی گه کشت مهه ئو کسی گه دروء مهه وەگرد يك خوشى يېن. ۳۷ آر ایزه ای قصه راس گه "یکى کشت مهه ئو يکى تر دروء مهه". ۳۸ مه هۇمم كىرىد تاگە ثمرى درو كىينو گه از جۇر كىشىن وۇرۇتۇنى. كىسلى تر جۇرۇ كىشى ئو هۇممە از جۇر كىشىن اون يېر مېرىنۇ.

۳۹ آسەھە فىرە كىتل از سامرىلى گە إنوم آشىز بىن ايمونو آورد آر عىسى وە خاطر شاقى آرۇن گە وۇتۇتى «هر چىمى گە تا إسگە كىردوئى، وتنى بىنیم». ۴۰ وخدى آسامرىلىن هاتن ارە تىك عىسى، از او ھىست تا بېمېنى آر ئىكۈ. آسە دو روز مەن آر اوۋە. ۴۱ ئو آمەل فېرەتىرىشى وە خاطر شىفتەن قصەل عىسى ايمونو آورد. ۴۲ اوئل موئىتون آرۇن: «إسگە دىئر فەخ دە قصە تۇ ايمو نىمارىم، آرىگە وۇرمۇ قصەل اومۇ شەنفەت ئو مۇدانىم گە اىي پىا خىختاً نجادىدەنە دىنیاء.»

عىسى إنوم جليل

۴۳ دۇما آدو روۋ، عىسى از اوۋە چى آرە جليل، آرىگە وۇر وۇتۇتى گە «پەخمر إنوم شىر ووژ قۇرىپى نىرى.» ۴۵ وخدى رىسى آر جليل، جليلىل هاتىنى نوا، آرىگە اون يېش آرە عىد چوئىن آرە شىر اورشليم ئو آچىئە گە عىسى آر اوۋە كىردوئىتى، دوئىيۇ.

شفا گۈر يە دربارى

۴۶ آسە، عىسى يېگى تر چى آرە آبادى قانا جليل، هەرا جاء گە آو كىردوئىتى شراو. آر اوۋە يىكى از دربارىلى بى گە كۈر مريضى إنوم شىر كەنزا حوم داشدى. ۴۷ وخدى گە شەنفەت عىسى از يەودىيە هاتىسى آرە جليل، چى آرە تىك

شىر اورشليم. ۲۱ عىسى وەت بى: «إِرْن، باوار كە، زمونى مائى گە باوه آسمونى نە آر سر اىي كوى مېرىسىنۇ، نە إنوم اورشليم. ۲۲ هۇممە آچىئە گە نېشتاسىنىو مېرىسىنۇ، مېنتائى ايمە آچىئە گە مېشتاسىمۇ مېرىسىم، آرىگە نجاد وەسونگ يەھودىل مائى. ۲۳ مېنتائى زمونى مائى، ئو هەراسگە يېش هاتى، گە خەدا ئەرسەل خىيخى، باوه إنوم روح ئو خىيخەت مېرىسىن، آرىگە باوه هۇن كىتلى مېتى گە يېرىسىنى. ۲۴ خدا روح ئو كىتللى گە مېرىسىنى باس إنوم روح ئو خىيخەت يېرىسىنى. ۲۵ زىنەتە وەت بى: «مەذانىم گە ماشىح هەرا مسيحى گە باس باي، مائى؛ وخدى او باي، گل چى آرۇمۇ آشگار مهه.» ۲۶ عىسى وتنى زىنەتە: «مە گە دىرىم وەگىرىت قصە قەھمە، هەر آوەم.» ۲۷ آسە، شاگردىل عىسى گلۇناھارە دۇما ئو بىلۇجىبو هات گە دىرىي وەگىرىد زىنەتە قصە مەھە. مېنتائى هۇچقۇمۇ نېرسىو «چەت م؟» ياكە «آرەچە وەگىرىد او قصە مەھىن؟» ۲۸ آسە زىنەتە كۆبىزە وۇر ھېشىتى آر جا ئو چى آرە نوم شىر ئو وتنى مردىم: ۲۹ «بورىن كسى بۇئىنن گە هەر چىمى تا إسگە كىردوئى، وتنى بىنیم. يانى ماو او هەرا مسيح بۋە گە باس باي؟» ۳۰ اوئل از شىر هاتىن درىر، كېتىن رئى چىن آرە تىك عىسى.

۳۱ اى بىن، شاگردىل لالكىنى بى، وتو: «استاد، چىئى بىر.» ۳۲ مېنتائى عىسى وتنى بىنۇ: «مە خوراکى آرە هاردىن دىرىم گە هۇممە از آوه چىئى نېمەنەنۇ.» ۳۳ وە اىي خاطر شاگردىل وتنۇ يېكتىرى: «مەر كسى خوراک آرە آوردى؟» ۳۴ عىسى وتنى بىنۇ: «خوراک مە يېس گە خواس آوه گە مە كىردىسى، آنجوم دام، ئو كار او وە سرانجوم بېسىنم. ۳۵ مەر هۇممە اىي قصە تون نېشتەتى گە «چوار مۇنگ وېشىر تا مۇسىم درو نەمەن؟» مېنتائى مويشىم بېتىتو، چىتمەلتو واز بېلىن ئو بۇئىنن گە هەراسگە كېشتىل آرە درو حاضرەن.

تا ووزم مَرْسِينم آر اوْزه، يَكِي تر وِر اُر مِه چیس انوم آو.^۱ عیسی وَت بی: «هیزگر، چل جات هیزَدْ نو بِچوَه رئیا.»^۲ آپیا جاوارجا شِفَا گرتی نو چل جا وور هیزداتی، نو پنیا ناتی آر آرئیا چیئن. آروُر، روز شَمَه مقدس بی.^۳ آسَهه یهودیل وِتونَ پیا شِفَا گرتی: «ایمِرو شَمَهه، شرعاً صلا نرین گه چل جات هیزدین.»^۴ آپیا جوواو داتی: «آ پیا گه مه شِفَا داتی او وَتی بینم چل جات هیزَدْ نو بِچوَه رئیا.»^۵ اون آژنبو پرسی: «آ پیای گه وَتی بینت چل جات هیزَدْ نو بِچوَه رئیا، کی بی؟»^۶ مِنْتَانَاتی پیای گه شِفَا گرتوئیتی نِمَذِنَاسَدی او کی، آریگه عیسی انوم چیمیت اوْره گم بوئی.

۱۴ گریتر، عیسی او انوم معبد کِردى دی نو وَت بی: «اسَگه گه آزاً بین، دیر گنا نِته تاگه از یه گنترت سر نای.»^۷ آپیا چی نو وَتی یهودیل: «آوه گه مه شِفَا داتی، عیسی.»

۱۵ آژنَتی گه یهودیل عیسی نو اذیت مَهَرَد، آریگه ا روز شَمَهه هُنْ کارَلِی مَهَرَدی.^۸ مِنْتَانَاتی جوواو عیسی یه بی گه «باوهَم هَنَی کار مِهه، مِنْیش کار مَهَم.»^۹ آژنَجی، یهودیل ویشتر ایکر یه بین گه عیسی بِکُشِن، آریگه نه فَخَد شَمَهه نِمَنیاتی ا زیر پا، بلکم جُح خَدَاء باوه و ووز هِنَا مَهَرَدی. نو وَر گرد خدا مَهَرَدی يَكِي.

قدِرت واختیار گُر خدا

۱۰ عیسی وَتی بینو: «حَخِيختاً، موشَم بینتو گه گُر از وَر و ووز نِمَتَونی کاری بِهه مَر کارَلی گه مَوْئِنَی بِاوه آنجومَم؛ آریگه هر چی گه باوه مِهه، گُریش مِهه.»^{۱۱} آریگه باوه، گُر دوس دیری نو هر کاری مِهه نشون مِبیتی. نو کارَل گِنگِریشی نشون مِبیتی تاگه بِلْجُوئیتُو بای. آریگه هَرَأ جُور گه باوه مردیل زِنیا مِهه نو ژیاین موئشخی بینو، گُریش وَه هر ک

عیسی نو لالکیتی بی گه بای ویر هار تاگه گُری شِفَا بِ، آریگه گُری آرسَگرات بی.^{۱۲} عیسی وَت بی: «تاگه نشوئهَل نو مُجَرَّهَل بِلْجُوئی نوئینینو، ایمو نِمارینو.»^{۱۳} آپیا پیاء وَتی: «آقا، وَر اُر یکه آولیم بِمِری، بوری.»^{۱۴} عیسی وَت بی: «بِچ؟ گُریت زَنَی مَمِيَّنی.» آپیا کلوم عیسی باوار کِردى نو گَتِ رئی.^{۱۵} هَنَی انوم رئی بی گه خِلْمَتَارَلی هاتِینی نوا، وَتو: «حال گُریت دیری خوا ماو.»^{۱۶} اژ اوَنَل پِرسیتی: «اژ چه ساتی ویر خَوَنی چی؟» وَتو: «دُنَ، سات یک نِمَرَو نو قط بیتی.»^{۱۷} اسَگه باوه فَتیمی گه یه هَرَا سات بیسَن گه عیسی وَتوئی بی: «گُریت زَنَی مَمِيَّنی.» آسَهه وَر گل عَتِ عَیَالِ ایمونو آورد.^{۱۸} یه دوئمین نشوئه نو مُجَرَّهَه بی گه عیسی وَخدی گه اژ یهودیه هات آرَه جَلِيل، آنجوم داتی.

شِفَا پیا علیل

۱۹ دُمَا آوه، عیسی آرَه یَكِي اژ عِدَل یهودیل، چی آرَه شَيَر اورشلیم، پا درواَزه کاُور، حوضی که وَه زوئو آرامی گه یهودیل قصهَنَوْ مَهَرَد موشَن بِيَتِ حِسَدا، ئو پنچ طارِعی دیری. آر اوْرَه بِری علیل اژ کوَزَل، شَلَل نو فِلَجَل ولائِرا موئیان. [ئو چِيتَرئی جویل هارِدِن آو بین].^{۲۰} [آریگه گمُونون مَهَرَد گلی پِگل فَرِيشَدَه از جونم خدا ماء هار نو آو مَجَوِيلَنی؛ ئو اول کسی گه دُمَا جویل هارِدِن آو مَجَيَا انوم حوضَه، اژ هر مِرْضَی گه داشدی، شِفَا مَكِرَتی.]

۲۱ انوم اوَنَل، پیای بی گه سی نو هشت سال علیل بی.^{۲۱} وَخدی عیسی او دیتی گه آر اوْرَه ولائِرا بوئی نو فَتیمی گه مِدَت فِرَهَی که گه ابی درَدَ بِسَيَّ دَچَار، پرسی آزی: «آیَا مت شِفَا بِكَرِين؟»^{۲۲} پیا علیلَه وَتی: «آقا، کسی بِرِم گه وَخدی آو مَجَوِيلَي، مه باوهِز انوم حوض، نو

گلنگتر از شاتی یحیی دیرم، آریگه کازلی گه باوه سپارتیسی بینم تا آنجوم دم، یانی هرایی کازلی گه من مهمن، وزون آر مه شاتی مین گه باوه، مه کل کردیسی.^{۳۷} ئو هرا باوه گه مه کل کردیسی، وز آر مه شاتی م. همه هرگس دنگ اوتو نشتفتی ئوری اوتو نئی^{۳۸} ئو کلوم او لیز نگرتیس انوم همه، آریگه کسی گه باوه کل کردی باوار نمهینو. ^{۳۹} همه نسخ مقدس مچورینو، آریگه گمون مهینو انوم اون، زیباین ابدی دیرینو، اسگه هرایی نسخ آر مه شاتی مین. ^{۴۰} مِنتائی ازبر نمچینو باینون آر تک مه تاگه زیباین بارينون دس.

^{۴۱} «مه چلال از جونم انسوئل قبول نمهمن، ^{۴۲} مِنتائی هُمل خوء مَشتاسِم گه محبت خدا انوم دلتون زیرینو. ^{۴۳} مه وه نُم باوه ووزم هاتم ئو همه نمچینون گرد مه. آر تک تر وه نُم وز بای، نمچینونی گرد. ^{۴۴} همه چطور مَتوني نو باوار کینو وخدی گه چلال از تکتر قبول مهینو، مِنتائی وه دُم چالی گه از خداء یکونه بو نیئينو؟ ^{۴۵} گمو نهنه یه مِنیم گه آر تک باوه مَکومتون مهمن؛ کسی گه مَکومتون مهه موسی، هرا کس گه امیدتون بی تسدی. ^{۴۶} آریگه آر موسی تو باوار داشد، مِن يشتو باواز مَهَرَد، آریگه او ایازه مه نُیسونتیسی. ^{۴۷} مِنتائی آر نسخ او باوار نرینو، چطور قصه ل مه باوار مهینو؟»

بِرَكَتُ دَائِنٍ بِنْجُونٌ ئُو دُو گِلَه مَاهِي

٧ دُمَا يَه، عِيسَى چَى آرَه آ كُو درياچە جليل هرا درياچە گه نُم تېرىيەسى. ^۲ جَيَمِيت فِرِهِي كَتْنِي دُم، آریگه نشوئەل ئو مُجَرَّلَونى دوئى گه عِيسَى وَه شَفَا دَائِنَ مِريضَل آنجلوم ماتى. ^۳ آسَه عِيسَى چَى آرَه بِنَار كُوي ئو وَه گَرَد شاگرَدَل وزَن نيشت آر اوَرَه. ^۴ عَدِيَسَخ يهودىل نزيك بى. ^۵ وَخَدِي عِيسَى چَيَم هيزدانى ئو ديتى

گه بِيَتِي، زِيَابِن مُوكَشَخِي. ^{۲۲} آریگه باوه آر كسی داوری نِمَهه، بلکم كُل كار داوری داسی دس كُرا. ^{۲۳} تا كُل مرِدم عَزَّت بِنَ آر كُر، هرا جوز گه عَزَّت مَنِن آر باوه. آریگه کسی گه عَزَّت نِمَي آر كُر، عَزَّت نَيَاسِي آر باوه گه او كِل كِرديسی. ^{۲۴} حَيَختَأ، موشَم بِينتو، هر كی كلوم مه گوش بِيگري ئو اييمو باري آر كسی گه مه كِل كِرديسی، زِيَابِن ابدي ديرى ئو داوری آرَى نِماوَقِي، بلکم از مرگ، جاواز بِيَسَن زِيَابِن. ^{۲۵} حَيَختَأ، موشَم بِينتو، زموني ماي، بلکم هَرَاسِكَه يِش هاتَن، گه مِرديل دنگ گُر خَدَاء مَشْتَوَئِن ئو كَسْلى گه بشَتَوَئِن، زِيَابِن موئن. ^{۲۶} آریگه هرا جوز گه باوه زِيَابِن انوم ووز ديرى، وَه گُريش بَشَخِيسي گه زِيَابِن انوم ووز داشدوئيتي، ^{۲۷} ئو اي قدرت داس بى گه داورى ش بِهه، آریگه كُر انسون. ^{۲۸} از اي قصه ل بِلْجُوئيتو ناي، آریگه زموني ماي گه كُل اوئلى گه هان انوم قور، دنگ كُر مَشْتَوَئِن ئو مان دَرِير. ^{۲۹} اوئلى گه خوئيوي كِردي، زِيَابِن موئن گه تا ابdi زِيَابِن داشدوئي، ئو اوئلى گه گَنِيُو كِردي، زِيَابِن تا داورى بوئن. ^{۳۰} مه از وَر ووزم نِمَتَوِنِم كاري بِهِم، بلکم مِطابِق آچِيَه گه مَشْتَوَئِن داورى مَهَم ئو داورى مه از رُى عدل، آریگه وَه دُم خواس ووزما نِيم بلکم هام دُم خواس اوَه گه مه كِل كِرديسی.

^{۳۱} «آر مه ووزم آر ووزم شاتي بِنِم، شاتي مه إِتِبار نِرِي. ^{۳۲} مِنتائى يِكِي تِر هَس گه آر مه شاتي م ئو مَذَانِم گه شاتي او إِباَر مه إِتِبار ديرى. ^{۳۳} آلوت هُمه گَسلَتُونى كِل كِرَد آرَه تك يحيى ئو، او آر حَيَخت شاتي داتى. ^{۳۴} نه يَكَه مه شاتي انسو قبول گم، بلکم اي قصه ل موشَم تاگه هُمه نجاد بِيگريينو. ^{۳۵} يحيى چراخى بى گه مَسْتَ ئو مَدَرَشَخِي، ئو هُمه هِسْتَو گَرِي انوم نُير او خَوْشِي بِهِنِو. ^{۳۶} مِنتائى مه شاتي اى

گه آر رُی آو مَچِياء رئيَا ئو نزيك آر قايقەه موئيَا. كُل زل تراقا بين. ۲۰ مِنتائى عيسى وٽى بينو: «منم؛ زلتۇ نچو.» ۲۱ آسە مەھستو سُوار قايقىڭنى، گه قايق هەرا موقع رسى آر آ جاء گه مەھستو يېجن.

منم، آنون گە ژييانىم

۲۲ وھ صوايىكا، مردى گە مَنْوئىن اکو درياچە، فييمين گە بِخرازِ پە قايق، قايقى تى آر اوَرَه نوئى، ئو مَذِنَاسِدُو گە عيسى يش وَهَگَرْ شاگردىلى سُوار آوه نوئى، بلکم شاگردىلى تىيا چوئىن. ۲۳ آسە قايقلى تىراز درياچە تىيرىيە هاتىن ئو رسىيَن آر نزيك جاي گە اوئل دُمَا شِكَرْ كِردىن خداون، نونو هاردوئى. ۲۴ وخدى گە مردم دىبىو گە نه عيسى هار اوَرَه ئو نه شاگردىلى، سُوار آ قايقلى بىن ئو وھ مىنى عيسى چىن آرە شىر گفرناحوم. ۲۵ وخدى عيسى ئو اکو درياچە كِردا دى، وٽون بى: «استاد، كى هاتىنس آرە ايزە؟» ۲۶ عيسى جوواو داتى: «خىختا، موشىم بىنتو، مىخى مِنْ مەھىنۇ نه آرە نشونەل ئو مُجِزَّەلى گە دىتون، بلکم وھ خاطر آنون گە هاردون نوئى لَمَتْو سير بى. ۲۷ كار گن، مِنتائى نه آرە خوراكي گە از بِنْ مَچُو، بلکم آرە خوراكي گە تا ژيابىن ابى مَمِينَي، خوراكي گە كُرْ إنسون مَئَه بىنتو. آريگە خداء باوه مير تاييد داس آرى.» ۲۸ آسە آزىزىو پرسى: «چە بِهِيم تاگە كازلمونى آنجوم داتى گە خدا خَوش مَايىت؟» ۲۹ عيسى جوواو داتى: «كارى گە خدا خَوش مَايىت يىس گە ايمو بارينوئ آكس گە كِل كِردى.» ۳۰ اوئل وٽون عيسى: «چە نشونە ئو مُجِزَّەنى شونمۇن مِين تا آوه بولىنىم ئو باوارت كِيم؟ چە مەھىن؟ ۳۱ آزاداد ايمە إنوم بىباوو مَتا، آنۇ آسمونىون هارد، هُن گە إنوم سُوخ مقدس نُيسىياء: «او از آسمو نُوداتى بىنۇ تاگە بىرن.» ۳۲ عيسى جوواو

گە جييمىت فِرِهى دىرين مانى آرە تك، وٽى فييلپىس: «نۇ از كو بِخريم تاگە بىئن؟ بىرن؟» ۷ عيسى يە وٽى تا إنتحو كِيتى، آريگە ووْر خوءَ مَذِنَاسِدُى ميا چە بىهه. ۷ فييلپىس جوواو داتى: «آر دوهيس دىيار گە مِز شَش مُنگ يە عملئىه بِيمون ئو نۇ بِخريم، بِر بىئن نِمه، جُج آر هِرگُمْ فَخَدْ كِي بىرن.» ۸ يېكى تىراز شاگردىلى گە بِرا شمعون پطرس بى، ئو نُم آندرىاس بىتى، وٽى او: ۹ «كُرى هار ايزە گە پنج نون جو ئو دو گِلَه ماھى دىرى، مِنتائى يە وھ كو اى مردم بِر مەھە؟» ۱۰ عيسى وٽى: «اي مردم بنيشىنن.» آر اوَرَه مِنْ فِزَه بى. آسە اوئل گە نيشىن، نزيك آر پنج هزار پىا بين. ۱۱ آسە عيسى نوئل گِرتى، ئو دُمَا شِكَرْ كِردى، بِيرَا كِردى إنوم كىسلى گە نيشتوئىن، ئو مايىل يش، آخەرى گە هەستو داء بىنوا. ۱۲ وخدى سيرو هارد، عيسى وٽى شاگردىلى: «خُيرَدَه نوئلى گە مَنْيَسا، جيئم دَن تاگە چىئى تالون ناو.» ۱۳ دُماخِر خُيرَدَه نوئلى جيئم دا ئو از بِسْ مَتَه آ پنج نون جوءَ گە مردم هاردوئىو، دوازه سَلَه ئو پِر كِرد. ۱۴ مردم وخدى اي نشونە ئو مُجِزَّەلى گە عيسى كِردى دىبىو، وٽو: «إِراسِى گە او هَرَأ بِخَمَرَسَ گە موسى وٽى باس با إنوم دنما.» ۱۵ عيسى وخدى فييمى گە ميا بِكِرَنِي ئو وھ زور بِهَنَى پاتشا، از اوَرَه چى ئو يېگى تىر ووْر تىيا چى آرە كوى.

عيسى آر رُى آو مَچِوَه رئيَا

۱۶ باياوازه، شاگردىلى عيسى وير درياچە هاتىن هار ۱۷ ئو سُوار قايق بىن، چىن آرە اکو درياچە، وير شىر گفرناحوم. هُوا تىريك بى، مِنتائى عيسى هَنَى نِها توئى آرە تَكَو. ۱۸ هەرا وخدَ درياچە بى رُجِيل آريگە واھوفىي ماهات. ۱۹ وخدى چىن يە فَرَسَخ از حشگى دوپرا بىن، عيسى ئو دى

بینتو، هر کی ایمو دیری، زیباین ابدی دیری.
 ۴۸ مینم، آنونی گه زیباین م.^{۴۹} آژداد هُمه، انوم
 بیاولو مَنَاؤ هُارد گه از آسمون ماهات هُار،
 وَه ای حالا مردن.^{۵۰} مِنْتَائِيَّيَسَ آنون گه از
 آسمون ماء هُار تا هر کی آژی بیری، نَمَّری.
 ۵۱ مینم آنُو زِنِی گه از آسمو هات هُار. هر کی
 از ای نون بیری، تا ابد زِنِی مَمِّیَّنِی. لار مِنْ آنون
 گه زیباین موْشَخَّه دنیا».
 ۵۲ آسهه دَمَرَگ سخدي گت انوم یهودیل
 ئو موئتو گه «ای پیا چطُور مَتَوْنِي لار وَوَرَ
 بَيَ بَيِّنَمُو تاگه بِيرِيم؟»^{۵۳} عیسی وَقَيَ بَيِّنَو: «حَيْخِيَّتَا، موشِم بَيِّنَو، گه تا لار گُر انسو
 نِيرِينو ئو خوین او خُرْنِينو، زیباین انوم وَوَرَتُو
 نِيرِينو.^{۵۴} هر کی لارم بِيری ئو خوینم خُرْ د،
 زیباین ابدی دیری، ئو مِه ا روز قیومت، او زِنِیا
 مَهَم.^{۵۵} آریگه لارم هاردنی حَيْخِي ئو خوینم
 آره خُرْ داین حَيْخِي.^{۵۶} کسی گه لارم میری
 ئو خوینم خُرْ م، لیزَ مَگَری انوم مِه ئو مِنْ يش
 انوم او.^{۵۷} هُنْ گه باوه، باوه گه هَرَ هَسَّی، مِه
 کِل کِردیسی ئو مِه وَه خاطر باوه زِنِیِّم، هُنْ يش
 هر کی گه لار مِنْ میری، اوئیش وَه خاطر مِه
 زِنِی مَمِّیَّنِی.^{۵۸} یَسَ نونی گه از آسمو هات
 هُار؛ نه إجور آچیَّه گه آژدادتو هُاردو، وَه ای
 حالا مردن؛ هر کی از ای نون بیری، تا ابد زِنِی
 مَمِّیَّنِی.^{۵۹} عیسی ای قصهَل وَحدَی وَقَيَ، گه
 انوم عَبَادَتَگا یهود ا شِرَّ گَفَرَناحوم تیلیم ماتی.

اعتراف پطرس

۶۰ ویشتر شاگردَلی وَحدَی ای قصهَلَون
 شَفَّفت، وَتو: «ای تیلیم سخَدَ، کَيَّ مَتَوْنِي قبُول
 کِبِّیَّتِی؟»^{۶۱} عیسی، باخَوَر از یَكَه شاگردَلی اَر
 سرَیَه حُتَّختَ مَهَنَ، وَقَيَ بَيِّنَو: «یانی ای قصهَه
 مِنْ هُمَّه رَنْجُونِی؟^{۶۲} اَسَهَ آر گُر انسو بوئینو
 گه دیری وَه جای مَجْوَعِ بِلِنِگ گه وِرِکَار بَیِّسِی،

دانی: «حَيْخِيَّتَا، موشِم بَيِّنَو، موسى نوئی گه
 آنون از آسمو داء بَيِّنَو، بلکم باوه من گه
 نُو حَيْخِيَّي از آسمون مَهَنَ بَيِّنَو. ۳۳ آریگه نُو
 خدا آوَهَسَ گه از آسمو هاتِیَّسَ هُار، ئو زیباین
 موْشَخَّه دنیا».^{۳۴} آسَهَ وَتو: «آقا، ای نون هَر
 بَيَ بَيِّنَو.»^{۳۵} عیسی وَقَيَ بَيِّنَو: «مِنْم، آنونی
 گه زیباین م.^{۳۶} هر کی با آرِه تَکِم، وَرسَنِي نِماوَتِی،
 ئو هر کی ایمو باری آر مِه هرگِس تَبِّی نِماوَتِی.
 ۳۶ مِنْتَائِي هرھُنَ گه وَتم بَيِّنَو، وَهیا آگه مِنْتَو
 دَی، ایمو نِمارِینَو. ۳۷ گُل کَسَلَی گه باوه بَيَ
 بَيِّنَم، مان آرِه تَکِمِه؛ ئو هر کی با آرِه تَکِم،
 هرگِس از وَوَرَم تار نِمَّهَمِی.^{۳۸} آریگه از آسمو
 نِهاِتِمَس هُار تا آچِيَّه گه دلم مِیَّتِی آنجوم دَم،
 بلکم هاتِم تَاگه خواس آوَه گه مِه کِل کِردیسی
 آنجوم دَم.^{۳۹} ئو خواس آوَه گه مِه کِل کِردیسی،
 یَسَ گه از آکَسَلَی گه او داسِی بَيِّنَم، هُبِّیچ کُم
 از دس نِیم، بلکم اوَنَل ا روز قیومت زِنِیا گم.^{۴۰}
 آریگه خواس باوه مِه یَسَ گه هر کی آر گُر
 سِیل کی ئو ایمو بارقَی بَيَ، زیباین ابدی مَاوَتِی
 نَصُّی، ئو مِه ا روز قیومت او زِنِیا مَهَم..»

۴۱ آسَهَ یهودیل بَيِّنَائَو نا آر حُتَّختَ کِرِدَن
 إِباَرَه او، آریگه وَتَوَئِتِی «مِنْم، آنون گه از
 آسمو هاتِیَّسَ هُار.»^{۴۲} یهودیل وَتو: «مر
 ای پیا، عیسی گُر یوسف نَی گه ایمَه باوه
 ئو دَای مَشَتَاسِیم؟ آسَهَ چطُور مُوشِی، «از
 آسمو هاتِیَّسَ هُار؟»^{۴۳} عیسی جوواو داء
 بَيِّنَو: «وَه گَرَدِیک حُتَّختَ نَهَن.»^{۴۴} هُبِّیچ کس
 نِمَّتَوْنِی با آرِه تَکِمِه مَرِیگه باوه گه باوه
 کِل کِردیسی، بارقَی وَیرِ مِه، ئو مِه ا روز قیومت
 او زِنِیا مَهَم.^{۴۵} ا نُسَخ بِخَمَرَل نِسِیَّاء گه «گُل
 از خدا تیلیم مَگِرِنِ». إِسَهَ هر کی گوش بِگَرِی
 خدا ئو از او تیلیم بِگَرِی، ما آرِه تَکِمِه.^{۴۶}
 نه یَكَه کسی باوه دَوَئِتِی، بِخَر از آوَه گه از
 جوِنِم خَدَاء؛ او باوه دَیَسِی.^{۴۷} حَيْخِيَّتَا، موشِم

بیزار، آریگه مه شاتی میم گه کارلی گنن.^٨ همه ووزتو آره عد بچن، مه [الان] آره ای عد نیام، آریگه خود مه هنی کامل ترسی.»^٩ عیسی یه وقی ئو من انوم جلیل.

^{١٠} مِنْتَائِي دُمَا يَكَّه بِرَالِي آرَه عَدْ چَنْ، ووژیشی چی، مِنْتَائِي نه وَه آشَگارا بلکِم وَه بِی كِشكی.^{١١} آسَه يهودیل، إنوم عَدْ مِنِي اوئَنْ تَهَرَد، مِيرسِيائو: «آ پیا هار كُو؟»^{١٢} ئو إنوم مردم إبازه او فَجَفْ فِرْهِي بِي. بِرِي موئتو: «پیا خوئی كَ.» مِنْتَائِي بِرِي تِرِ موئتو: «نه! بلکِم مردم از رئی ازماری.»^{١٣} وَه ای حالاً آریگه از يهودیل زَلْئونَ مَچِيَا، هُبِيجْ كَسْ إبازه او آشَگارا قصه نِمَهْرَدِي.

^{١٤} وَخَدِي گَه نِصْمِي از هَفَتَه عَدْ چَوْئِي، عیسی هات إنوم قِلا معبد ئو بِنِيا ناتی آر تیليم دائِن. ^{١٥} يهودیل بِلْجُوئِي هات، ئو مِيرسِيائو: «ای پیا گه درس شریعت نَحْيَوْنَتیسی، آنی چطُورَ متونی هُنَ ساواتی داشدوئیتی؟»^{١٦} عیسی جوواو داء بینو، وقی: «تیلیمِل مه از ووژم نی، بلکِم از آوهَسَ گه مه کِل کِرَدِي.»^{١٧} آز کسی إراسِي بِيَتِي خواس خدا آنجمو بِ، مَفَعِمِي گه ای تیلیمِل از جونم خداه یاگه مه از ووژم موشم.^{١٨} آوه گه از ووژ موشی، ها دُم چَلال ووژ، مِنْتَائِي آوه گه ها دُم چَلال یکَلَّگَر ووژ، راس وَشْ نو انوم او هُبِيج دروئی نی.^{١٩} مَرِ موسِي شریعت ناسِي هُمه؟ وَه ای حالا هُبِيجْ كُم از هُمه شریعت نِمارینون جا. آرِهچه متون مه بِكُشِينو؟»^{٢٠} مردم جوواو دا: «تو مِلاكت دیرین! کی میا تو بِكُشی؟»^{٢١} عیسی جوواو دائِن ئو وقی بینو: «مه په مُجَزَّه مِكَرَد ئو هُمه کُل از آ مُجَرَّه بِلْجُوئِيتو هات.»^{٢٢} موسِي حِكَم ختینه داء بینتو -الوقت ای حکم نه از موسِي بلکِم از آزداد قوم بی- ئو هُمهِيش! روژ شَمَه مقدَّس گُرل ختینه

چه مهینو؟^{٦٣} روح خَدَاء گه زَنِيا مِهَه؛ جسم فادِه دِنِری. قصهَلِي گه مه وَتم بِيَنَتو، روح ئو زِيَابِين.^{٦٤} مِنْتَائِي انوم هُمه بِرِي هَنَ گه ايمو نِمارِن.» آریگه عیسی از آول مِنْناسِدي چه كَسلِي ايمو نِمارِن ئو كَنْ گه اوَه مِنَه گِير دشمن.^{٦٥} ئو عیسی وِقی: «آزوْنَبَي گه وَتم بِيَنَتو هُبِيجْ كَسْ نِمَتُونِي با آرِه تک مه، مَرِ يَكَه آوه از جونِم باَوه بَشَخْيَايِيَتِي بِي.

^{٦٦} از اوَه دُمَا، ويشر شاگرَدَلِي گِلُونا هارِد دُمَا، ئو دِير نَچَنْ گَرد عیسی.^{٦٧} آسَه عیسی وقی آ دوازه شاگرَدَ: «يانِي هُمهِيش میا بِچِينو؟»^{٦٨} شَمَعُون پُطِرس جوواو دائِن: «آقا، ايمه بِچِيم آرِه تک کی؟ قصهَل زِيَابِين ابِدِي هار تک تو.^{٦٩} ئو ايمه ايمونم اوِرِدِي ئو فيَمِيمِونَ گه آ قدوسِ خدا تونِن.»^{٧٠} عیسی جوواو دائِن بینو: «مَرِ مه هُمه دوازه نِفرِم لِنَتَخاو نَهَرَدِي؟ وَه ای حالا، تکی از هُمه ابلِيسِي ک.»^{٧١} گَپِ قصهَه ار سِر يهودا، گُر شَمَعُون اسْخَريوطِي بِي، آریگه او گه يَكِي از آ دوازه نِفر بِي، مِهستِي عیسی بِي گِير.

عیسی مَچُو آرَه عَد داوارَل

دُمَا آوه، عیسی چن روزِي انوم هِيَال جلیل مَكِيرِدِي، آریگه نِمهستِي انوم هِيَال يهودِيَه بِيمِينِي، آریگه رِئِيسِل يهودِيَه بِيَنَنِي بِيَنَنِي. ^{٧٢} وَخَدِي عَد داوارَل گه از عَدَل يهودِيَه بِي، نزِيك بِي، ^٣ بِرِال عیسی وِتونَ بِي: «ایزه وِل کَ ئو بِعْجَ آرِه يهودِيَه تا شاگرَدَلِت کارلِي گه مهین بِوئِنِن،^٤ آریگه هر کی بِيَتِي بشَتَاسِنِي، بِي كِشكی کار نِيمِه. تو گه ای کارل مهِين، ووژت نِشو بِي آر دِنِيَا.»^٥ آریگه جُج بِرَالِي شِي ايمونون بِي ناوردِونِي.^٦ آسَه عیسی وقی اوَنَل: «وَخَدِي هَهَنِي تَرسِي، مِنْتَائِي آرَه هُمه هر وَخَدِي خَوَءَه.^٧ دِنِيَا نِمَتُونِي از هُمه بِيزار بو مِنْتَائِي از مه

آره تک یهودیلی گه انوم یونانیل پشخ پلا آبین
ئو تیلیم بی یونانیل؟^{۲۶} مصقود چه بیتی گه
وتی، «مِنیم مهینو، مِنتائی من دی نِمهینو؛ ئو
اوره گه مه هم، هُمه نِمتونینو باینو؟»^{۲۷}

جوئل آو زیباین

۱۷ ا روز آخر هفتة عد گه روز گلِنگ بیتی،
عیسی هوسیا ئو وه دنگ گلِنگ ویتی: «هر کی
تینیسی، با آره تک مه ئو خُر د.^{۲۸} هر کی
ایمو آر مه باری، هَرا جور گه نُسخ مقدس
موشی، از دل او جوئل آو مکُوء رئی، گه زیباین
موئشخی.^{۲۹} ای قصه إباوه روح خدا ویتی، گه
اوئلی گه ایمو بارنی بی، آوه مهنه دی؛ آریگه هنی
روح خدائون بی نائین، آریگه عیسی هنی چلال
نِگرتونیتی.

مردم آر سر عیسی موئنَ دو دسه

۴۰ بیری از مردم، وخدی ای قصه لون شنفت
وتو: «[اراسی گه ای] پیا هَرا پَخَمَسَن گه باس
بای، گه موسی آری ویتی.^{۴۱} کسلی تر وتو:
«یه هَرا مسیحَس گه باس بای.» مِنتائی
کسلی تر پرسیو: «مر مسیحی گه باس بای از
جلیل مای؟^{۴۲} مر نُسخ مقدس نوئتیسی گه
مسیح از نسل داود پاشاء ثو از بیت لحم، آ
آبادی گه داود انوم زنی مَهْرَدی، مای؟^{۴۳}
۴۳ آسَه آرس عیسی مردم بین دو دسه.^{۴۴} بیری
مِهستو عیسی بِگِرِن، مِنتائی هُجِج کس دس
آری دریز نَهَرَد.

۴۵ آسَه قِلاوَرَل معبد گلُوناھارَد آره تک
رئیسل کاهنل ئو فَرِیسِیل. اوئل آژینو پرسین:
«آرچه اوتو ناوِرد؟»^{۴۶} قِلاوَرَل جوواوُ دا: «تا
إِسَّگَه، کسی اجرور ای پیا قصه نَهَرَدیسی!»^{۴۷}
۴۷ آسَه فَرِیسِیل وتو: «مر هُجِه بیش فَنتو
هارَدی؟^{۴۸} مر از گلِنگ قوم یاگه فَرِیسِیل

مهینو.^{۲۹} اسَه آر کُرل ا روز شَمَه خَبَتَه موئن
تا شریعت موسی نَشَکَی، آرچه آگرتون آری
چی گه ا روز شَمَه سِلامَتی کامِلِم داء گُل لار
انسونی؟^{۴۰} آر رُی ظاهر قضاوت نَهَن، بلکم
وه حَخ قضاوت بِقَن..»

یانی ماو یه آ مسیح بو گه باس باي؟

۲۵ آسَه، بِری از مردم شَیَر اورشلیم وتو:
«مر یه هَرآوَه نَن گه میا بِگُشَنی؟^{۴۱} سِیل کن
چطور هَرا آشگارا قصه مهه ئو کسی هُجِج بی
نِموشتشی! یانی ماو گلِنگ قوم اراسی فِیمُوئنِن گه
او هَرا مسیحَس گه باس باي؟^{۴۲} ایقه مَذَانِیم
ای پیا کوئی ک، مِنتائی وخدی مسیح باي،
هُجِج کس نِمَدانی کوئی ک.^{۴۳} آسَه عیسی
موقع تیلیم دائِن انوم معبد، وه دنگ گلِنگ
وتو: «من مَشَتَاسِینو ئو مَذَانِینو کوئی کم.
مِنتائی مه از جونِم ووژم نِهاتِم. آوه گه مه
کل کِرَدیسی، حَخ؛ ئو هُمه او نِمَشَتَاسِینو.^{۴۴}
۴۹ مِنتائی مه اوءَ مَشَتَاسِیم، آریگه مه از اونِم
ئو او مه کل کِرَدیسی.»^{۴۵} آسَه هِستو عیسی
بِگِرِن، مِنتائی هُجِج کس دس آری دریز نَهَرَد،
آریگه هنی وخد او نَرسَنی.^{۴۶} وه ای حالا،
وپیشتر مردم ایمونون بی آورد. اوئل موئنَه
«یانی وخدی مسیح باي وپیشتر از ای پیا نشونَه
ئو مُجَرَّه مهه؟»^{۴۷}

۴۲ رسَی گوش شِیخل فرقَه فَرِیسِی گه مردم
اباره او هُن فِجَّفَچوَن. آسَه رئیسل کاهنل ئو
فَرِیسِیل، قِلاوَرَل معبدو کل کِرَد تاگه بِگِرِن.
۴۳ آسَه عیسی وتو: «مَلَقَتِ تر هَام گَرَدَتو، ئو
دُما یه مَچِم آره تک آوه گه مه کل کِرَدیسی.
۴۴ مِنیم مهینو، مِنتائی من دی نِمهینو؛ اوره
گه مه هم، هُمه نِمَتَونِنِن باینو.»^{۴۵} آسَه
یهودیل موئنَه پِکَتِری: «ای پیا میا بِچو آره
کو گه ایمه نِمَتَونِنِن بِهِمِی دی؟ یانی مه بِچو

«اَرْنَ، اوْنَلْ هانَ آرَ كُو؟ هُيچَكُسْ مَكْوِمَتْ نَهَرَدِي؟»^{۱۱} رَنَهَه جَوَوَادَاتِي: «هُيچَكُسْ، اَقاً.» عِيسَى وَتِي آرْنَ: «مِنِيشْ مَكْوِمَتْ نِمَهَمْ. بِجُّ ثُو دَبَرْ كَنَا نِهَهٌ.»

مِنِيمْ، نُيرْ دَنِيا

۱۲ آسَه عِيسَى يِه گِلِي تِر وَه گَرْد مرِدم قَصَه کِرَدِي، وَتِي: «مِنِيمْ نُيرْ دَنِيا. هَرْ كِي وَه تُرْ مِنَا باَيِ، هَرِگَسْ إِنُوم تِيرِيكِي نَمَّقَوْهَه رَثِيَا، بلِكِمْ نُيرْ زَيَايَنْ دَبِرِي.»^{۱۳} آسَه فَرِيسِيلْ وَتُونَ بِي: «تو وَوْزَتْ آرَ وَوْزَتْ شَاتِي مِينَ، إِسَه شَاتِيَتْ إِيتَارِي نِيزِي.»^{۱۴} عِيسَى جَوَوَادَاتِي اوْنَلْ: «وَهِيَا كَه مِه وَوْزِمْ آرَ وَوْزِمْ شَاتِي مِيمْ، مِنَتَائِي شَاتِي مِه رَاسَ، آرِيَكَه مَذَانِيمْ اَرَ كُو هَاتِمْ ئُو وَيِرْ كَوَه مَّقَمْ. مِنَتَائِي هُمَه نَمَذَانِينُو مِه اَرَ كُو هَاتِمْ ئُو وَيِرْ كَوَه مَّقَمْ.^{۱۵} هُمَه مَطَابِقْ فَكِرْلِ إِنْسُونِي قَضَاوَتْ مِهِينِو، مِنَتَائِي مِه اَرَ هُيچَكُسْ قَضَاوَتْ نِمَهَمْ.^{۱۶} وَه اَيِ حَالَا جُجْ آرِيَشْ قَضَاوَتْ يِهَمْ، قَضَاوَتْمِ دُرِسِنْ، آرِيَكَه تَنِيَا نِيمِ، بلِكِمْ باَوِه يِشِيَ كَه مِه كِلِكِرِديَسِي هَا گَرِدِمْ. ۱۷ إِنُوم شَريِعَتْ هُمَه نُيسِيَاءَ كَه شَاتِي دُو نَفِرْ إِيتَارِ دَبِرِي.^{۱۸} مِه وَوْزِمْ آرَ وَوْزِمْ شَاتِي مِيمْ، ئُو باَوِه يِشِيَ كَه مِه كِلِكِرِديَسِي، اَرَ مِه شَاتِي مِمْ. ۱۹ آسَه وَتُونَ بِي: «بَاوَهَتْ هَارَ كُو؟» عِيسَى جَوَوَادَاتِي: «نَهَ مِنَ مَشَتِاسِينُو نُو نَهَ باَوَهَمْ. آرَ مِنَتَوْنَ مَشَتِاسِيا باَوَهَ مِنِيشَتَوْنَ مَشَتِاسِيا.»^{۲۰} عِيسَى وَخَدِي اَيِ قَصَهَلَ وَتِي كَه اِجَايَ كَه صَنُقْ پِيشَكَشِيلْ مَعِيدَ آرَ اوْرَه بِي، تِيلِيمَ مَانِي. مِنَتَائِي هُيچَكُسْ اوْ نَكِرتِي، آرِيَكَه وَخَد اوْ هَنِي نَرسَوْئِي.

قصَهَل عِيسَى اَرَ مَرَگ وَوْز

۲۱ آسَه عِيسَى يِه گِلِي تِر وَتِي بِينُو: «مِنَ مَّقَمْ ئُو هُمَه مِنِيمْ مِهِينِو، مِنَتَائِي إِنُوم گَنَا وَوْزَتَوْنَ

کَسِي هَسْ كَه اِيمَو آوِرِدوَيَ بِي؟^{۴۹} آلَوَتْ كَه نَهَ! مِنَتَائِي اَيِ مرِدمْ كَه چَيَي اَرَ شَريِعَتْ نِمَذَانِينَ، هَانِ زَيِر لِيَنَتِلَارِ.

^{۵۰} نِيقُودِيمُوسْ، گَه وَرِكارْ چَوَيَيَ آرَه تَكْ عِيسَى ئُو يِكَي اَرَ فَرِيسِيلْ بِي، وَتِي:^{۵۱} «يَانِي شَريِعَتْ اِيمَه، بِيَكَه اوْلَ قَصَهَه كَسِي بِشَتَوْءَ ئُو بِدَانِي چَه مِهَه اوْ مَكَوْمَ مِهَه؟»^{۵۲} جَوَوَأْ دَاه، وَتِو: «مَرْ تُونِيشْ جَلِيلِي كَيِنَ؟ بِجُّ پِرسِ جَوْ كَ ئُو بُوئِنَنْ كَه هُيچَ بِخَمَرِي اَرَ جَلِيلْ هِيزِنَگِرتِيسِي.»^{۵۳} [دُمَا يِه اوْنَلْ هَرْ كُمْ چَنَ آرَه مَال وَوْزوْ.]

مِنَتَائِي عِيسَى چَي آرَه بِنَار كَوي زِتوْ.

بَشَخِينْ زَنْ زِنَهاَكَار

۲ شَوصُو، عِيسَى إِدواَرَه هَاتِ إِنُوم قِلا معِيد. آر اوْرَه مرِدمْ كُلْ دُورُو گِرتَ ئُو، او نِيشَتْ ئُو تِيلِيمُو دَاتِي. ۳ آسَه، مَلْمَلْ تُورَاتْ ئُو شِيَخَلْ فَرَقَه فَرِيسِي، رَنَي كَه وَخَد زِنَها كِرَدِنَوْ گِرَتِئِي، آوِرِدو ئُو آر نَوْمَجا مرِدمْ هِيشَتَوْنَ سَرْ پَا،^۴ ئُو وَتُونَ عِيسَى: «اسْتَادِ، اَيِ زَنْ وَخَد زِنَها كِرَدِنَ گِيرِيَاءَ.^۵ مُوسَى انُوم شَريِعَتْ حَكَمْ كِرِديَسِي اَر اِيمَه كَه هُنَّ زَيَلِي باَس سِنْكَسَارْ بُونَنْ. اِسْكَه، توْ چَه مُوشِينِ؟»^۶ بِتُونَ وَتِ تَاَگَه او اِنْتَحَوْ كَنْ ئُو دَسَبِيَچِي آرَه مَكَوْمَ كِرَدِنَي بِهَنَ دِي. مِنَتَائِي عِيسَى سَرْ آوْشَدَوَثِيَهُهَارَ، وَه كِلِيَكِي آرِرُى زَمِينَ مَنْيِسِونِي.^۷ مِنَتَائِي وَخَدِي كَه اوْنَلْ گَرَانِ آرِيَنِي سَوْلَوَنَ مَهَرَدِ، عِيسَى سَرْ هِيزِدَاتِي وَتِي بِينُو: «إِنُوم هُمَه، هَرْ كِي كَه كَنَا نَهَرَدِي، كُچِك اَولِي باَوْزَتِلَارِ.»^۸ إِدواَرَه سَرْ آوْشَدِي هَارَ ئُو آرِرُى زَمِينَ مَنْيِسِونِي.^۹ مِنَتَائِي اوْنَلْ وَخَدِي اَيِ قَصَهَئُونَ شَنَفَتْ، اَر گِلِنَگ تَا گَجِرو بِينِيَاوُ نَا، يِكَي يِكَي اَر اوْرَه چَنْ، ئُو عِيسَى تَنِيَا مَنَ آرَ جَا، وَه گَرْدَ آرْنَ گَه هوَسِيَائِي آر وَبِرَارُويِرِ.^{۱۰} آسَه عِيسَى هِيزِنَگِرتِي وَتِي زَيَهَه:

مِه، نوکر گناه. ^{۳۵} نوکر همیشه انوم مال نَمَمیَنی، مِنْتَاثَی گُر، هَرَا نَمَمیَنی انوم مال. ^{۳۶} اَسَه آَر گُر هُمَه آزاد کِ، اِراسِی آزادینو.

آیلَ حَخَ ابراهیم

^{۳۷} «مَذَانِم گَه آیلَ ابراهیمینو، وَه اَي حَالَ هاینون دُم كُشِّنِي مِنَا، آرِیَگَه کلوم مِه انوم هُمَه جای نِرِی. ^{۳۸} مِه اَز آَچِيَّه گَه آرتَک باَوَه دِيرَم قصَه فَهَم ئَو هُمَه آَچِيَّه گَه اَز باَوَه وَوْزَتو شَفَقَتِيَوَنَ، آنجومَ مِينُو.» ^{۳۹} اوْ وَتَوَنَ بِ: «باَوَه اِيمَه اِبراهِيَم». عِيسَى وَتِي: «آَر آیلَ ابراهیم بِينُو، کارَل اِبراهِيَمِتَوْ مَهَرَد. ^{۴۰} مِنْتَاثَی هُمَه هاینون دُم كُشِّنِي مِنَا؛ مِنِي گَه آَحْيِيَتِي گَه اَر خَدَام شَفَقَتِي آِرِنَتُو تِيرِيفِم کِرد. اِبراهِيَم هُنَّ کارِي نَهَرَدِي. ^{۴۱} هُمَه کارَل باَوَه وَوْزَتو آنجومَ مِينُو.»

وَتَوَنَ عِيسَى: «اِيمَه زول نِيَئِيم! پِه باَوَه دِيرِيم گَه خَدَاء.» ^{۴۲} عِيسَى وَتِي بِينُو: «آَر خَدا باَوَه هُمَه بِوَئِيَا، مِنْتَو دُوس داشَد، آرِیَگَه مِه اَز جُونَم خَدا هَاتِم ئَو اِسَگَه هَام آَر اِيزَه. مِه اَز جُونَم وَوْزَم نِهَاتِم، بلِكِم اوْ مِه کِل کِرِديَسِي. ^{۴۳} آَرِهَچَه قصَه لِمِه نِمَقَمِينُو؛ وَه خَاطِر يَگَه نِمَتَونِينو کلوم مِه قبُول کِينُو. ^{۴۴} باَوَه هُمَه اِبَليَس ئَو چِيَّلِي گَه باَو مِيلَسِي. او اَز آَوِل قاتِل بِي نُو هُيَّج وَخَد نِموسِيا آَر رُسِي حَيِّخت، آرِيَگَه هُيَّج حَيِّختِي انوم اوْنِي. هَر وَخَد گَه دِروَه موَشِي، اَز ذات وَوْزِي دِروَه موَشِي؛ آرِيَگَه دِروَنَ ئَو باَوَه دِروَنِلَ. ^{۴۵} مِنْتَاثَي آرِيَگَه حَيِّخت موَشِم بِينُو، هُمَه قصَه مِه باَوار نِمَهِينُو. ^{۴۶} كُمِن اَز هُمَه مَتَونِي مِن آَر گَنَانِي مَكَوَم کِي؟ اِيلَهَه اَز حَيِّخت موَشِم بِينُو، آَرِهَچَه قصَه مِه

مَمِريَنُو. اوَرَه گَه مِن مَّقْمَم، هُمَه نِمَتَونِينو بِانيَو. ^{۴۷} آَسَه يَهُودِيَل وَتِي: «بِانِي مِيَا وَوْزِي بِيْكُشِي گَه موَشِي» اوَرَه گَه مِن مَّقْمَم، هُمَه نِمَتَونِينو بِانيَو؟ ^{۴۸} عِيسَى وَتِي بِينُو: «هُمَه اَز هُارِينُو، ئَو مِه اَز بِينِگ. هُمَه اَز اَي دِنِيَائِينِينُو، مِنْتَاثَي مِه اَز اَي دِنِيَاء نِيَم. ^{۴۹} وَتَم بِينُو گَه انوم گَنَائِل وَوْزَتو نَمِريَنُو، آرِيَگَه اَز اِيمَو نَارِينُو گَه مِه اوِيم، انوم گَنَائِل وَوْزَتو نَمِريَنُو. ^{۵۰} اوَنَل وَتَوَنَ عِيسَى: «تو كِيَيِن؟» عِيسَى جَوَوا وَدَاتِي: «مِه هَرَأَوَم گَه اَز آَوِل وَتَم بِينُو. ^{۵۱} فِرَه چِيَّل دِيرَم گَه إِبارَه هُمَه بِوشِم ئَو مَكَوَمِتوْ كَم. مِنْتَاثَي اَوَه گَه مِه کِل کِرِديَسِي، بِرَحَّح ئَو مِه آَچِيَّه گَه اَز اوِئِم شَفَقَتِي، الْوَم مَهَم اَر دِنِيَا.» ^{۵۲} اوْ نَعِيَمِين گَه إِبارَه باَوَه وَهَگَرِدو قصَه مِه. ^{۵۳} آَسَه عِيسَى وَتِي اوَنَل: «وَخَدِي گَه كُر إِنسُونَتُو چُوكُون آَر رُسِي صَلِيب، آَسَه مَفَيَمِينُو گَه مِه هَم ئَو وَوْزَم اَز وَر وَوْزَم كَارِي نِمَهَم، بلِكِم فَخَد آَچِيَّه موَشِم گَه، باَوَه يَام دَاسِي. ^{۵۴} ئَو آَوَه گَه مِه کِل کِرِديَسِي، هَا گِرَدَم. او مِه تَنِيَا نِيَشِتَيَسِي، آرِيَگَه مِه هَرَأَه چِيَّه گَه او خَوَشَالا مِه آنجومَ مِيم.» ^{۵۵} وَخَدِي اَي قصَه لِمِه، فِرَه كَسَل اِيمُونَو بِي آَورَد.

حَيِّخت هُمَه آزاد مِه

^{۳۱} آَسَه عِيسَى وَه يَهُودِيَل گَه اِيمُونَو بِي آَورَدَنِي، وَتِي: «آَر انوم گَلُوم بِيمِينِينُو، اِراسِي مَوَئِينِينُو شَاكِرَد مِه. ^{۳۲} ئَو حَيِّخت مَشَاتِسِينُو، ئَو حَيِّخت هُمَه آزاد مِه.» ^{۳۳} اوَنَل جَوَوا وَدَاء عِيسَى: «اِيمَه آیلَ اِبراهِيَمِيَم ئَو هَرَگَس نوکر كَسِي نِوئِيمِونَ. آَنِي چَطَورَ مَوَشِين آزاد مَوَئِيم؟» ^{۳۴} عِيسَى جَوَوا وَدَاتِي: «حَيِّختَانَ، موَشِم بِينُو، كَسِي گَه گَنَاء

شِفَا پِيَا كُور مَادِرْزا

۹ عیسیٰ انوم رئی گه مچیا، کور مادرزای دیتی. **۲** شاگردی آژینو پرسی: «استاد، عاقویت گنا کچ گه ای پیا کور هاتیس دی؟ گنا ووژسی یاگه باوهداي؟» **۳** عیسیٰ جوواو داتی: «نه گنا ووژسی، نه باوهداي؛ بلکم هن بی تاگه کازل خدا انوم او دیار بو. **۴** تا روز ایمه باس کازل یکل گرم آنجم دیم؛ وخد بوع شو، ئو انوم شو کسی نمتوونی کار بیهه. **۵** تا وخدی گه هام دنیا، نیز دنیام.» **۶** یه وقی نو آو دمی آوشدی آر ری، هری دُریس کردى ئو آوه سائیتی آر قی چیمل آپیا **۷** ئو ویت بی: «بِجُونوم حوض سیلواام (اگه مینا یکل گریا سی) ئو چیملت بشور.» آسه چی ئو شوریتی، بینا آبی ئو گلاهارדי.

۸ هُمسائل ئو کسلی گه از قدیم اوئن وخد خاس کردن دوئی، پرسیو: «مر یه هراوه نی گه منیشت ئو حاس مهاردى؟» **۹** برى وتو: «هرآوهس.» کسلی تیر وتو: «هرگا او.» مِنتانای او ووز هرآ موئیتی: «مِه هرآ پیام.» **۱۰** آسه، از او پرسی: «آنی چطور چیملت واز بین؟» **۱۱** جوواو داتی: «پیا گه نُم عیسی بیتی، هری دُریس کردى ئو سائیتی آر قی چیملم ئو وقی «بِجُونوم حوض سیلواام ئو چیملت بشور.» آسه چم، شوریم ئو چیملم بینا آبین.» **۱۲** آژینو پرسی: «او هار کو؟» جوواو داتی: «نِمدانیم.» **۱۳** آسه آپیاء گه ورکار کور بی، آوردون ارده تک شیخال فرقه فریسی. **۱۴** روز گه عیسی هری دُریس کردوئیتی ئو چیمل او واز کردوئیتی، روز شمه مقدس بی. **۱۵** آسه فَریسیلیش آژینو پرسی گه چطور بینا آبی. آپیا جوواو داتی: «هَری سائیتی آرُی چیملم

باوار نِمهینو؟» **۱۶** کسی گه از خدا، گوش مَگری کلوم خدا؛ آژونس هُمه گوش نِمگرینو قصه لِم، آریگه از خدا نِیئینو.»

ور از يَگه ابراهیم بوتی، مِه هم

۱۷ یهودیل جوواو داء عیسی، وتو: «دیت راسمو وِت، گه سامرای ای کین ئو مِلاگت دیرین؟» **۱۸** عیسی جوواو داتی: «مِه مِلاگت نِرم، بلکم عَزَّت مِنِم آر باوه ووژم، مِنتانای هُمه بی عَزَّتِم مِهینو. **۱۹** وَه ای حالا مِه وَه دُم چلال ووزما نِیم؛ کسی هَس گه ها دُم آوا، ئو داور هَر اوء. **۲۰** حَخِيختاً، موشِم بینتو، آز کسی کلوم مِه باری جا، تا ابد مرگ چیم نِمئینی.» **۲۱** یهودیل وتو عیسی: «راسگه دیر اطمینو دیریم گه مِلاگت دیرین! ابراهیم ئو بِخَمَرْل مِردن، إسگه تون موشین، «آز کسی کلوم مِه باری جا، تا ابد مرگ چیم نِمئینی!» **۲۲** یانی تو از باوه ایمه ابراهیمیش گلنگترین؟ او مِرد، ئو بِخَمَرْل بیش مِردن. ووژت که مِذانی؟» **۲۳** عیسی وقی: «آز مِه چلال بیم ووژم، چلال مِه ارزشیدی بیری. آوه گه مِه چلال مِ، باوه، هراوه گه هُمه موشینو، خدا ایمَه. **۲۴** وَه یا آگه هُمه او نِمشتاسینو، مِنتانای مِه اوءَ مَشتاسِم. آز بِوِشم او نِمشتاسِم، اجور هُمه موئم دروزن. مِنتانای مِه اوءَ مِشتاسِم ئو کلوم اوءَ مارم جا. **۲۵** باوه هُمه ابراهیم حَوشَی مهاردى گه روز مِه بونئی؛ ئو آوه دیتی ئو حَوشالا بی.» **۲۶** آسه یهودیل وتو عیسی: «هَنَى پِنچات رد نَهاردى ئو ابراهیمیت دی؟» **۲۷** عیسی وقی بینو: «حَخِيختاً، موشِم بینتو، وَر از يَگه ابراهیم بوتی، مِه هم!» **۲۸** آسه کُچکو هیزدا تا سنگسار گئی، مِنتانای عیسی ووز قام کردى ئو از قلا معبد چَت درین.

اوئین! ایمه شاگرد موسی یم.^{۲۹} ایمه مَذَانِیم خدا وَهَگَرد موسی قصَه کِرْدیسی. مِنْتَائِی نِمَذَانِیم ای پیا، کوئی کَ.^{۳۰} ای پیا جوواو داتی وِتی: «آرَهَچَه بِلْجُونَیتُونَ مَا! وَهِيَاگَه چِیَّمَل مِه واز کِرْدی، نِمَذَانِیم بوئی کَ.^{۳۱} ایمه مَذَانِیم گه خدا دوعا گناکارَل نِمَشَتَوئی، مِنْتَائِی آرَکسی خداپرس بوئو خواس او باری جا، خدا دوعاء مَشَتَوئی.^{۳۲} اثر، آ اول دنیا تا إِسَّگه کسی نَشَفَتَیسی گه يَكَ چِیَّمَل کور مادرزای واز کِرْدِوئی.^{۳۳} آرَ ای پیا اژ جونم خدا نوئی، کاری اژ دس اِرْنَمَاهاتی.^{۳۴} اوَّل چوواو داء بی، وِتُو: «تو گه سِرَن تاپا انوم گنا هاتیَّس دی. إِسَّگه، وَه ایمهیش تیَّلِم مِن؟^{۳۵}» آسَه اوْ تار کِرد.

^{۳۵} خدی عیسی شنتَتی گه آ پیائون تار کِرْدی، او کِرْدی دی ئو آژی پِرسی: «آیا وَه گُر انسو ایمو دیرین؟^{۳۶} او جوواو داتی: «آقا، بوش کَ تاگَه ایموَن بِی بارمی.»^{۳۷} عیسی وِتی آ پیا: «تو اوئت دی! هَرَاوَهَسَن گه اسَّگه وَهَگَرد تو قصَه بِهه.»^{۳۸} وِتی: «آقا، ایمو دیرم.» ئو اور پال او رُى ناقی آر زَعَ.

^{۳۹} عیسی وِتی: «مِه آرَه داوری هاتِّمَس آرَه ای دنبا، تا اوئلی گه نِمَوئین بُوئین ئو اوَّلی گه موئین کور بُوئن.»^{۴۰} بِری اژ فَرِيسَّل گه وَهَگَرد بیبَی خدی بِئُون شنتَت، پِرسیو: «یانی ایمهیش کوریم؟^{۴۱} عیسی وِتی بینو: «آرَ کور بُوئیناينو گناخونی ناَّشد؛ مِنْتَائِی إِسَّگه گه ادعَاء مِهینو موئینینو، بار گناڭلتو هار مِل وَرَثَتُو.

مِنْمَ آشَوئُ خوَّة

۱۰ «حَخِيَّختَأَ، موشَم بِينَتُو، آ كَسَن گَه اژ دراخل گُرِنگ تَچُو لَسَر، آوه دُز ئو مِلَه بِگِير. از رئَى اتِرا بِچُو لَسَر، آوه دُز ئو مِلَه بِگِير.

ئو شوریم ئو إِسَّگه موئینِم.^{۴۲} آسَه بِری اژ فَرِيسَّل وِتُو: «آ پیا اژ جونم خدا نی، آرِیگَه عَرَّت يَقْنَى آر روز شَمَه.» مِنْتَائِی کَسَلَى تر وِتُو: «چَطُور کسی گه گناكار مَتَوْنی هُن نشونَهَل ئو مُجَذَّل يَبِه؟^{۴۳} ئو اوَّل بین دو دَسَه.^{۴۴} آسَه يَكِلِي تر اژ آ كورون پِرسی: «إِسَّگه گه او چِيَّمَلت واز کِرْدی وَرَثَت إِبارَه او چَه موشِين؟^{۴۵} آ پیا جوواو داتی: «بِعَمَرِي کَ.»

^{۱۸} مِنْتَائِی گُلِنگ يَهُود هَنَى باوارو ناَّشد گه او كور بَن ئو إِسَّگه بِينَآ بَن، تاگَه هِنَائُو كِرَد آر باَوَهَدَى^{۱۹} ئو آزِينو پِرسِين: «يَه گُر هُمَيَّه، هَرَاوَه گه موشِينو كور هاتِّيَس دَى؟ آنی چَطُور إِسَّگه مَتَوْنی بُوئِنِي؟^{۲۰} اوَّل جوواو دا: «مَذَانِيَم گُر اِيمَّه، ئو هَمِيش مَذَانِيَم كور هاتِّيَس دَى.^{۲۱} مِنْتَائِی إِسَّگه چَطُور مَتَوْنی بُوئِنِي، ئو يَاكَه کي چِيَّمَلت واز کِرْدی، ایمه نِمَذَانِيَم. اژ وَرَ پِرسِنِي. او دِير گُلِنگ بَن ئو مَتَوْنی وَرَز لِبَارَه وَرَز قصَه بِهه.^{۲۲} باَوَهَدَى هُبِيئَون وَت آرِيگَه اژ يَهُودَيِل زِيلَنُون مَجِيَا. آرِيگَه يَهُودَيِل وَرِكَار يَهُشُور بُوئِنِي گه هَر کي اعتِراف بِهه گه عِيسِي هَرَا مَسيِّخَس گه باس باي، اژ عَبادتَگا يَهُود تار كَنى.^{۲۳} آزِينِي گه باَوَهَدَى وِتُو، «او دِير گُلِنگ بَن؟ اژ وَرَز پِرسِنِي.»

^{۲۴} آسَه آرَه گِل دَوَيْم هِنَائُو كِرَد آ پیا گه وَرِكَار كور بَن، وِتُون بَن: «جَلَال بَن خَدَا! ایمه مَذَانِيَم گه او پیا گناكارِي کَ.^{۲۵} پیا جوواو داتی: «نِمَذَانِيَم او گناكار يا نه. مِنْتَائِي فَحَد يَه چَن مَذَانِيَم، ئو يَكَه كور بِيم، ئو إِسَّگه چِيَّمَلَم موئِنِي.^{۲۶} اوَّل پِرسِيَو: «چَهَأَر كِرْدِيَنِي؟ چَطُور چِيَّمَلت واز کِرْدِي؟^{۲۷} جوواو داتی: «مَه گَه وِتَم بِينَتُو، مِنْتَائِي هُمَه گُوش نِمَگِيرِينو؛ آرَهَچَه متَو هَنَى بُوشِم؟ مَر هُمَه بِيَش مِيا بُوئِنِيَنَو شاگَرد او؟^{۲۸} اوَّل دُشمنِي داء بَن، ئو وِتُو: «تو وَرَثَت شاگَرد

مِه نِمسینی، بلکم مِه وَه دل ووژم گیوننَم میم.
قدِرْت واختیار دیرم آوه بیم ئو قدرْت واختیار
دیرم پسینمیا. ابی حکم از باوهم گِرتم.^{۱۹}
وَه خاطر ابی قصهَل، پِگلی تر یهودیل بین
دو دَسَه. ^{۲۰} ویشتر اوئل وِتو: «او ملاگت
دیری ئو لیوهء؛ آرەچە گوش مَگرینونَ بی؟»^{۲۱}
منتائی کَسلی تر وِتو: «یوئنَ قصهَل آم
ملاگتدار نَ. مَر ملاگت مَتُونَ چیقل کور
واز کی؟»^{۲۲}

من ئو باوهم یَکی کیم

آ۲۲ موقع انوم شیر اورشلیم، عَد وَخَم
معبد یهود بی. زِمسو بی ^{۲۳} ئو عیسی انوم
قلا معبد، انوم طاری سليمان مَجِیاء رئیا.
یهودیل دورو گِرت ئو وِتو: «تا کِ م ایمه
بیلین چرچ؟ آز آ مسیحینَ گه باس بای، آشگارا
بوش بینمو.» ^{۲۵} عیسی جوواو داتی: «مه وِتم
بینتو، منتائی باوار نِمهینو. کازلی گه مِه وَه
نم باوه ووژم مَهَم، آر مِه شاقن مین.»^{۲۶}
همه باوار نِمهینو، آریگه از کاولَل مِه نیئینو.
کاولَل مِه گوش مَگرِنَ دَنگ مِه، مِه اوئل
مشتاسِم ئو اوئل مان تُرْ منا. ^{۲۸} مِه ثیابین
ابدی موئشخَم بینو، ئو هرگَس نابود نِمئن.
ھیچ کس نِمَتُونَ اوئل از دس من اربراقنی.
باوهم گه اوئل بَشخیسی بینم از گل گلنگیت،
ئو ھیچ کس نِمَتُونَ اوئل از دس باوهم اربراقنی.
من ئو باوهم یَکی کیم.»^{۳۰}

آ۳۱ اسَه پِگلی تر یهودیل گُچکو هیزدا تا
سنگسار گَنی. ^{۳۲} عیسی وِتی بینو: «کازل خو
فِرَهی از جونم باوه ووژم نشون هُمَهَم داء. آره
کُمین از اوئل مِه سنگساريم کِینو؟»^{۳۳} یهودیل
جوواوُ دا: «وَه خاطر کار خو سنگساريت
نِمهيم، بلکم آره کَفر کِردنَت، آریگه انسونی
کین ئو ووژت خدا حساو مِهين.» ^{۳۴} عیسی

۲ منتائی آوه گه از دراخِل بِچو انوم، شوئو
کاولَل. ^۳ دَربو، دراخِل ا رُى او واَر مِهه ئو
کاولَل گوش مَگرِنَ دَنگ او؛ او کاولَل ووژ
وَه نُم هِنا مِهه، ئو اوئل مِيری دریر. ^۴ وَخدی
گل کاولَل ووژ بَری دریر، ا نوا اوُنَ مَجِوَه
رئیا ئو کاولَل يش مَجِنَ دُما، آریگه دَنگ
مشتاسِنی. ^۵ اوئل وَه دُم بِیگونَه آ نِمَجِن، بلکم
آرینَ مِحوانی، آریگه دَنگ بِیگونَه نِمَشتنَسِن.»
عیسی ابی متل آرنو تیريف کِردى، منتائی
اوْ نَفِيمِين چئون بین موشى.

۷ آسَه پِگلی تر وِتی بینو: «خَيختاً، موشِم
بینتو، مِه آرِه کاولَل، دراخِل؛ ^۸ اوئل گه وِر از
مِه هاتین، گل دُز ئو مِلهگِيرن، منتائی کاولَل
گوشونَ بی نان. ^۹ مِنِم آ دراخِل؛ از کسی از
رئی مِه با انوم، نجاد مَگرِي، ئو راحت ما انوم
ئو مَجِوَه درِر ئو كُرخ مِهئَه دى. ^{۱۰} دُز نِمای
مَر آریگه دُزی بِهه ئو بِکشى ئو نابود بِهه؛ مِه
هاتِم تاگه اوئل ژیابِن داشدۇئى ئو چَل چَل
آرینو داشدۇئى.

۱۱ «مِنِم آ شوئو خوَه. شوئو خو گِيو ووژ
مِهئَه خر کاولَل. ^{۱۲} کسی گه آرِه پِيل کار مِهه،
اجور شوئو نَ ئو کاولَل ھِن او نِن، وَخدی گه
بوئیني گرگ مَاي، کاولَل وِل مِهه ئو مَحواي ئو
گرگ اريشت ماري آرينو ئو اوئل از مرقاقي ئو
از یکونَه مَچوپچى. ^{۱۳} اوْه مِحوانی، آریگه آرِه
پِيل کار مِهه ئو دَرَونَ کاولَل نَ. ^{۱۴} مِنِم آ شوئو
خوَه، مِه کاولَل ووژم مشتاسِم ئو کاولَل يش من
مشتاسِن، ^{۱۵} هُنَ گه باوه مِن مشتاسِم ئو مِه
باوه مشتاسِم. مِه گیون ووژم مَهَم خر کاولَل.
کاولَل تريشى ديرم گه از ابی كُرنگَ نين. باس
اون يش بارِم ئو اون يش گوش مَگرِنَ دَنگ مِه.
آسَه موئَن پِه رِيَن وَه گرد پِه شوئو. ^{۱۷} آزوئَسَن،
باوه مِه دوس ديرى آریگه وِه گیون ووژم
مِنِم تاگه ادواَر بِسینمى. ^{۱۸} ھیچ کس گیون

شَفْقَتِي گَه ايلعَارَر مريضَ، دو روژِتريش من آر
اجاءَ گَه بِي.

۷ آسه وٽ شاگرَدَلِي: «بورن ادواَرَه بِچيم آره
هياَل يهودَيَه.»^۸ شاگرَدَلِي وٽونَ بِي: «استاد،
هَرَابِي تَاهَدَ يهودَيَل مهُسْتو سنگسارتَ گَن، تو
ادواَرَه ميا بِچين آره اوَرَه؟»^۹ عيسى جوواَو
داقت: «مر روز، دواَرَه سات نَي؟ إنسونَي گَه
وه روز بِچوَه رَئَي، پَاي گَير نِمهه آر كُچكَي گَه
بِكُوء، آريَگَه نُير اي دنياءَ موئيَنِي.»^{۱۰} مِنتَائِي
آوه گَه وَه شو بِچوَه رَئَي، پَاي گَير مَهه آر
كُچكَي ثُو مَكُوعَه، آريَگَه نُير انومِنِي.»^{۱۱} عيسى
دُمَا اي قصَهَل وٽونَ بِينو: «رقيفمو ايلعَارَر
حيوَتِي، مِنتَائِي مِن مَحَم، تاگَه او بِهمَ حَورَ.»
۱۲ شاگرَدَلِي وٽونَ بِي: «آقا، آر حَيَوَتِي، خَوَا
ماَو.»^{۱۳} مِنتَائِي عيسى از مرگ او قصَه
مهَرَدي، وهياَكَه شاگرَدَل گُمُونُون مَهَرَد عيسى
موشى ايلعَارَر حَيَوَتِي ثُو شَكَتِي ازِمهه.»^{۱۴} آسه
عيسى آشَگارَا وٽونَ بِينو: «ايلعَارَر مَرَدِي.»^{۱۵} نَئَو
وه خاطر هُمَه خَوَاشِلِم گَه آر اوَرَه نَوئِم،
تاگَه ايمو بارينو. مِنتَائِي إِسَكَه بِچيم آره
تك.»^{۱۶} تومَا، گَه وَه لِفَوَنِي مَشور بِي، وٽونَ
شاگرَدَلِي تِيز: «بورن ايمِه ييش بِچيم تاگَه وَه گَرد
او بِميرِم.»

عيسى، قيوَّمت نَئَو زَيَّابَيَنَ

۱۷ وَخَدِي عيسى رَسَي آر اوَرَه، فيميَ چوار
روَرَ گَه ايلعَارَر ها لَحَكَار.»^{۱۸} اثر آبادِي
بِيتَعْنِي نزيكَ نيم فَرَسَخ تا شَيَر اورشليمِ رَئَي
بي.»^{۱۹} يهودَيَل فِرَهِي هاتوئين آره تک مريمَ نَئَو
مارتا تا آره مَرَدن بِرَأَو دلگُوثِيَو ذَن.»^{۲۰} وَخَدِي
مارتا شَفْقَتِي گَه عيسى ديرِي مَاي آره اوَرَه
چَتِي نَوا، مِنتَائِي مريمَ مِن مَال.»^{۲۱} مارتا وٽونَ
عيسى: «را آقا، آر آر ايرَه بِيانِن، بِرام نِمِيرَد.

جوواَو دَاءَ بِينو: «مر انوم شَريعَت هُمَه نَنْيِسِيَاءَ
گَه «وِتم، هُمَه خَدَائِلِينو؟»^{۲۵} آز اوَنَلِي گَه
كلوم خدا رسَيَن بِينو، - 'خَدَائِل' هَنَاءَ موئنَ
-ئَو هُيجَ جا از نُسخ مَقدَس بِي اتِبار نِماَو-
۲۶ چطَورَتَونِينو وَه كَسي گَه باوه وَخَم كَرَدي
ئو كِل كَرَديَس آره دنيا، بوشينو «كَفَرَ موشينِن،»
فَحَدَ آريَگَه وِتم گُر خَدام؟»^{۲۷} آز كَارَل باوهِم
نِمارِم جا، ايمونِم بِي نارِن.»^{۲۸} مِنتَائِي آز اوَنَلَ
مارِم جا، جُج آز ايمونِم بِي نِمارِينو، دِس كِم ايمو
بارَن آ كَارِل، تاگَه بِذانِينو ئو ايمونِتو داشدوئِي
گَه باوه ها نوم مِنَارَ ثُو مَه هام انوم باوه.»
۲۹ آسه هِستَو بِكَلِي تر بِكَرَنِي، مِنتَائِي عيسى از
دَس اوَنَل إِرجَي.

۴ آسه هَنَي چَي آره آكو روو اورَدن، آر اوَرَه گَه
يحيِي بِخَمَر وِرِكَار خُسِيل تَتمِيد مَاتِي، ئو مَن آر
اوَرَه.»^{۴۱} فَرَه كَسل هاتن آره تک عيسى. اوَنَل
موئَّتو: «وهياَكَه يحيِي هُيج نَشونَه ئو مُجزِهِي
نَهَرَدي، مِنتَائِي هر چَي گَه يحيِي إِباَزَه اي آم
وٽونَ، راس بِي.»^{۴۲} ئو فَرَه كَسل آر اوَرَه ايمونِو
آورد آر عيسى.

مِودَن ايلعَارَر

۱۱ پَيَايِ ايلعَارَر نُم مريض بِي. او از مردم
بِيتَعْنِي، آبادِي مريمَ ئو خُيَيِي مارتا
بِي. ۲ مريمَ هَرَا زَنَ بِي گَه خداونِ عيسى وَه
عَطِير مسح كِرَدي ئو وَه گِيسَلِي پَال او حُشَّغا
كِرَدي. إِسَكَه بِرَايِ ايلعَارَر مريض بُويَ. ۳ آسه
خُيَيِل ايلعَارَر بِعَوْمو رِكَرد آره عيسى، وٽونَ:
«إِآقا، رِقيَف عَزِيزَت مريضَ.»^۴ عيسى وَخَدِي
گَه اي خَوَرَ شَفْقَتِي، وٽونَ: «عاقوَيَت اي مريضَي
مرگ نَي، بلِكم آره جَلال دَائِن خَداءَ، تا گُر خَدا
وهسونَگ آوه جَلال بِكَرَي.»^۵ عيسى، مارتا ئو
خُيَيِي ئو ايلعَارَر دَوس داشدِي.»^۶ آسه وَخَدِي

گلِنگونی نائی آر دراچلی. ^{۳۹} عیسی وٽی: «بَرِدِهه پل دَنَ آلا.» مارتا خُیه آپیاء گه مردوئی، وت بی: «آقا، اسگه دیر بو دَرْ مایتی، آرینگه چوار روزَ مِرْدی.» ^{۴۰} عیسی وٽ بی: «مَرْ نوئتم بینت گه آز ایمونت داشدوئی، چلال خداء موئینین؟» ^{۴۱} آسهه بَرِدِههُو پل داءِ آلا. آسهه عیسی ویر کِردى آر آسمو ئو وٽی: «باوه، شِگرَتَ تَهَمَّ گه دَنَگَ مِينَتَ شَفَقَت.» ^{۴۲} بِه مَذِنَاسِدِم گه هَر دَنَگَ مِنْ مَشْتَوئِن. مِنَتَهَى مَذِنَاسِدِم گه هَر دَنَگَ مِنْ مَشْتَوئِن. مِنَتَهَى يَمَ وَه خاطرَ كَسْلَى وَتَ گه هان آر ایره، تاگه ایمو بارن گه تو مِنَتَ گلِکِردى.» ^{۴۳} وَخَدِي يَه وٽی آسَهَ وَه دَنَگَ گلِنگَ هِنَا كِردى: «ايلعازَر، بورَ دَرِير!» ^{۴۴} آسَهَ آرِدِي، دس ئو پا بُوئنیا كَفَنَ ئو پَرَو پِيچِيا آر دورِ رُى، هاتَ دَرِير. عیسی وٽی اوَنَل: «واز گَنَى ئو بِيلَن بِچَو.»

نشقه گُشتَن عیسی

آسَهَ ويَشِيرَ يهودِيلی گه هاتوئین دیار مریم، ئو کار عیسیئو دوئی، ایمونوئَن بی آورد. ^{۴۵} مِنَتَهَى بِرِي آژِينو چن آرِه تک شِيَخَل فرقَه فَرِيسِي ئو اوْنَلُو از آچِيَه گه عیسی کِردوئیتی، باخُورَا كِرد. ^{۴۶} آسَهَ رِئِيسَل كاهنَل ئو فَرِيسِيل نِيشِينَ شور، وٽو: «چَه بِهِيم؟ اپي پيا نشونَهَل ئو مُجَرَّهَل فِرِهِي آنجِوم.» ^{۴۷} آز بِيلِيم هَرْهَن چُجَوَ قَر، گل ایمونَ بین مارنی، ئو رومِيل مان، اپي مکونَ ئو اپي قوم از دَسْمَونَ مَسِينَن.» ^{۴۸} مِنَتَهَى يِكَ از اوَنَل گه نُم قِيافَا بِيَتَ ئو آ سالَ كاهن اعظم بی، وٽی باقيو: «هُمَه هُبِيج نِمَذَانِينو.» ^{۴۹} ئو فِكَر نِيمَهينو گه صِلاتُو ها يَكَه يَكَه آرِه قوم بِمری، تاگه گل قوم نابود بُوئن.» ^{۵۰} مِنَتَهَى اپي قِصَه از وَوْز نوئیتی، بلکم آرِيگَه آ سالَ كاهن اعظم بی، هُن پِيشَكُونَي گِردى گه عیسی آرِه قوم مَمِيری، ^{۵۱} ئو نه فَحَدَ آرِه قوم، بلکم آرِه جِيتَم كِرِدين ئو يِكَ كِرِدين آيلَل خدا گه

^{۲۲} مِنَتَهَى مَذَانِم گه هَر إِسْكَهِيشَ هَر چَتِي از خدا ب، مِئَه بِينَت.» ^{۲۳} عیسی وٽی مارتا: «بِرَات زَنِيَا ماو.» ^{۲۴} مارتا وٽی عیسی: «مَذَانِم گه روزَ قِيَومَت زَنِيَا ماو.» ^{۲۵} عیسی وٽی: «مِنِم آ قِيَومَت ئو زَيَابَيَن. هَر كَي اِيمُونَ بِي بَارِي، جُجُ آرِيش بِمرِي، وَه اپي حَالَ زَنِهِي مِهِه.» ^{۲۶} هَر كَي زَنِهِي مِهِه ئو اِيمُونَ آرِه دَيرِي، تا ابَد نِمَمِري؛ يَه باوازِ مِهِين؟» ^{۲۷} مارتا وٽی: «آ، آقا، مِه باوازَ تَهَمَّ گه تو مَسيِحِين، كُر خَدا، هَرَأَوه گه ما إِنَوْمَ اپي دَنيَا.»

^{۲۸} وَخَدِي يَه وٽی، چَي ئو هَنَا كِردى آر خُيَه وَوْز مرِيم، بِي كِشكِي وٽ بی: «استاد هار اِيزَه ئو هِنَاتِ مِهِه.» ^{۲۹} مرِيم وَخَدِي يَه شَفَقَتِي، هِرَازِه هِيَنِزِكَرْتِي ئو چَي آرِه تَك عِيسِي هَنِي نَرسَوئِي إِنَوْمَ آبَادِي، بلکم هَر اَورَه بِي گه مارتا چَوَيَتَي دِيار. ^{۳۰} يهودِيلی گه إِنَوْمَ مَالَ آر تَك مرِيم بِين ئو دَلَگُوئِيونَ مَاءَ بِي، وَخَدِي گه دِيَيَو مرِيم هِرَازِه هِيَنِزِكَرْتِي ئو چَي دَرِير، وَه دُم سِرا چَنِي. گُمونَوْنَ مَهَرَد مِيا بِچَوَ آرِه لَحَكَ تا آر اوَرَه بُونَگ اِريَاري. ^{۳۱} مرِيم رَسِي آر جَاي گه عِيسِي بِيَتِي ئو وَخَدِي او دِيَتِي، كَت آر رُى پَال عِيسِي ئو وٽی: «آقا، آز آر اِيزَه بِيَاين بِرام نِمَمِرَد.» ^{۳۲} وَخَدِي عِيسِي گِيرِي گَاوِي مرِيم ئو يهودِيلی گه وَه گَرَد هاتوئيَنِي دِيَتِي، از تَيَه دَلَّا خَمِينَ بِي ئو سِتَار آزِي بِريَاتِي. ^{۳۳} عِيسِي بِرِسِيَتِي: «اوْتو نَاسَ آر كَو؟» وٽو: «آقا، بُورِي سِيل كَ.» ^{۳۴} عِيسِي بِي گِيرِي. ^{۳۵} آسَهَ يهودِيل وٽو: «سِيل كَن چَنِي او دَوس داشَدِي!» ^{۳۶} مِنَتَهَى بِرِي آژِينو وٽو: «بِانِي كَسِي گه چِيَمَل آپِيا كُورَ وَاز كِردى، نِمَتَوئِستِي كارِي بِيهِ گه ايلعازَر نِمَري؟»

ايلعازَر زَنِيَا ماو

آسَهَ عِيسِي، هُنَ گه از تَيَه دَلَّا خَمِينَ بِي، هات آرِه لَحَكَ. لَحِكَهَه، مَرِي بِي گه بَرَد

کفنِ دفن مه هُیشتوئیتی آر تک ووژ. ^۸ آریگه رازل هر وَه گرد ووژتو دیرینو، مِنْتَائِی همیشہ مه نرینو.»

^۹ وخدی جیمیت فِرَهی از یهودیل، شنَفَتو عیسی هار اوَرَه، هاتِن تاگه نه فَحَد عیسی، بلکم ایلعاَریش گه از مِرَدِیل زِنِیا کِردوئیتی، بوئین. ^{۱۰} آسه، رِئیسل کاهنل شَقَلُونی کیشی تاگه ایلعاَریش بِکُشِن، ^{۱۱} آریگه باعث بوئی فِرَه کَسَل از یهودیل پِشت گن آر اوَنَل ئو ایمو بارَن آر عیسی.

عیسی اجور پاتشائی مَچو انوم اورشلیم

^{۱۲} وَه صوایکا جیمیت فِرَهی گه آرَه عَد هاتِئین، وخدی شنَفَتو عیسی ما انوم شَیَر اورشلیم، ^{۱۳} وَه تَلَ دار خرما گه وَه دَسُونَا بِی هاتِئِن نوا. اوَنَل مقارنو نو موئِتو:

«نجاد بِ!

بِمارَک آوَه گه

وَه نُم خداونَ مای،

بِمارَک پاتشا اسرائِيل!»

^{۱۴} آسه عیسی خرولی ای کِردى دی ئو سُوار بیتی؛ هُنَّ گه لَسْخ مقدَس نُسیَاء:

^{۱۵} «زِلَت نَجَوَا! دَت کوی صَهِيُون،

سِيل کَ، پاتشاث مای،

وَه کول خرولی ایکا!»

^{۱۶} شاگرَدِ عیسی اول بار، ای چیئلونَ نَفَتِیمی، مِنْتَائِی وخدی عیسی از مِرَدِیل زِنِیا بِی، هاتِن ویرو گه یوئَن گُل لابَرَه عیسی لَسْخ مقدَس نُسیَاءِ ئو وَه سَريش هاتِئِتی.

^{۱۷} جیمیتی گه وخدی عیسی ایلعاَر از لَحَكِ هِنا کِردى ئو، او از مِرَدِیل زِنِیا کِردى، وَه گرد بوئینی، هر آر ای گپ شاتِیونَ ما. ^{۱۸} آرُونَتی گه آ جیمیت چُنِي نوا، آریگه شنَفَتوئیو عیسی هُنَ نشوونَه ئو مُجِزِهِي آنجوم

از یک چویچیان. ^{۵۳} آسَه، از هَرَأ روز نَشَقَلُونی کیشی تاگه بِکشَنی.

^{۵۴} آرُونَتی گه عیسی دیر آشگارا إنوم یهودیل نِماهات ئو بِچُو، بلکم از اوَرَه چی آرَه شَیَرَی وَه نُم إفرايم آر جای نزِيك بیاوو ئو وَه گرد شاگرَدَلِي مَن آر اوَرَه.

^{۵۵} وخدی گه عَد بِسَخ یهودیل نزِيك بِي، فِرَه کَسَل از جَالِئِي تِر، چِن آرَه اورشلیم تاگه وَر از عَد بِسَخ آداو پاکی بارَن جا. ^{۵۶} اوَنَل وَه مِنِي عیسی بین هَرْهُنَّ گه إنوم قلا معبد هوسیائِين، موئِتوَنَ يَكْتَرِي: «چَه فِنَگِ مِهِنِي؟ يانِي اصِلا آرَه عَد نِماي؟» ^{۵۷} مِنْتَائِی رِئیسل کاهنل ئو فَرِیسِيل فِرِیبونو دَائِي گه آرَ كَسِي بِذَانِي عیسی هار کو، خَوَر بِ تاگه بِگِرَنِي.

عیسی انوم آبادی بِيت عَنِيا

۱۲ شَش روز وَر از عَد بِسَخ، عیسی هات ایلعاَر زِنِهِي مَهَرَدي، هَرَأ وَه گه عیسی او از مِرَدِیل زِنِیا کِردوئیتی. ^۲ آر اوَرَه وَه خاطر او شُمُو دا. مارتَا مِمُودَارِي مَهَرَدي ئو ایلعاَر يَكِي از کَسَلِي بِي گه وَه گرد عیسی نِيشَتَوَنَي آر سر سِيفَرَه. ^۳ آسَه، مریم عَطَر خِيمَتِي ای از گل سنبل خالص گه نزِيك نِيم لِيتِر بِي، گِرْتِي ئو رِشونی آرُزِي پال عیسی ئو وَه گِيَسَلِي پال او حُشَگا کِردى، هُنَّ گه آ مال پِرا بِي از بو عَطَر. ^۴ مِنْتَائِی یهودا آسَخَرِيوطِي، يَكِي از شاگرَدَل عیسی، گه دُمَاتِرَل عیسی دَاءِ گِير دَشمن، وَقِي:

^۵ «آرِه چَه ای عَطَر گه خِيمَتِي چَن دِيه مُنگ مِز پِه عَمِيلِهِي کَ نَفِرَوتِت، تاگه بِيل بِيَنِي رازل؟»

او يَه وَقِي نه وَه خاطر دَلْسُوزِي آرَه رازل، بلکم آریگه دُز بِي؛ راَز خَرَج بَرَج آر تک بِيَنِي ئو از پِيلِي گه مَنِيائِونَ آر تک، مَنِيائِي. ^۷ عیسی وَقِي: «کارتون آرَى ناَشَدَوَنِي! آرِيگه ای عَطَر آرَه روز

بَهْن ئۇ بِكُشىنِم، كُل كىن مَكىيىشم وىر ووژم.»^{۳۳} او وە اپى قصە، هَشَارَه مَهَردى آر مَرگى گە چىتەرى بىتى، گە چطۇر مَرگى ك. ^{۳۴} آسە مردم جوواو داھ بى، وتو: «آ چىئە گە ايەمە از توراتمو شَفَقَتى، مسيحى گە باس باى تا ايد زىنَ مَمېنى، إسە چطۇر موشىن گُر إنسو باس علم بو ئو بِكُشىرى؟ اپى گُر إنسونۇ كى؟»^{۳۵} آسە عيسى وٽى بىينو: «تا مىدىتىر، نُير ھا گُردى تو. اسە تا وخدى گە هَنَى نُير ھا گُردى تو، بِچَن رئيا، ناخوات دَتيرىكى هُمە ارايىگرى. آوه گە إنوم تىريكَ مَچوَءَتى، يَمْدَانِي كُوه مَچو.»^{۳۶} تا وخدى گە نُير ھا گُردى تو، ايمو بارىن آر نُير تاگە بوئىنون آيللَ نُير.» وخدى گە عيسى اپى قصەل وٽى، از اورە چى ئو ووز آثىنو قام كىدى.

بى ايمونى مردى

«إِلَّا خداون، كى گە بِغُوم ايەمە باوار كىدى،

ئو كى گە بالل خداون آشگار بىسى آرى؟»^{۳۷}
 ناورد. ^{۳۸} هُنَ گە إشعيا پَخَمَر ووزِ جاي تىر وٽى، اوئل
 گە وٽوئىقى:

«إِلَّا خداون، كى گە بِغُوم ايەمە باوار كىدى،

ئو كى گە بالل خداون آشگار بىسى آرى؟»^{۳۹}
 نتونستو ايمو بارىن، آرىيگە:

«او چىتمىل اوئل كور،

ئو دَلَلُو كِردىيَسى بَرَد،

تا وَه چىتمىل ووزو نوئىنِن،

ئو وَه دل ووزو نفييَمن،

ئو گِلَانِرِن دُما تاگە شفائو دَم.»^{۴۰}

إشعيا پَخَمَر يوئن وٽى آرىيگە، چِلال او دىتى

ئو إبارە او قصە كىرىدى.

وَه اپى حالا، جُجْ فِرَه كَسَل از گِلَنِگ

قومىش ايمونو آورد آر عيسى، مِنْتَاثَى از ترس

شِيَخَل فرقە فَرِيسى، اعتراقوں آر ايمو ووزو

داسى. ^{۱۹} آسە شِيَخَل فرقە فَرِيسى وٽون يَكْتَرى: «ديتو هُيج كارى از دَسْتُون إِرنَمَاي؛ سيل گن گە كُل دنيا چَسَنَى دُما.»

يونانىل مەھستو عيسى بوئىن

إِن كَسَلِي گە آرە عَبَادَت إِنوم عَدْ هاتوئين، بِرى يوانانىش بىن. ^{۲۱} اوئل هاتىن آرە تك فِيلِيپُس، گە آل بِيتِ صَيْدا | جَلِيل بى، ئو وٽون بى: «آقا، مِيا عيسى بوئىنِم.»^{۲۲} فِيلِيپُس هات ئو وٽى آندرىاس، ئو اوئل هَرَدِك چَن ئو وٽون عيسى. ^{۲۳} عيسى وٽى بىينو: «سات مَرگ ئو زِنِيابِئِن گُر إنسو رَسَى.»^{۲۴} حَمِيقَتَا، موشىم بىينتو، آز تئُم گِنِم نَجُوءَ إِنوم خاك ئو نَمَرى، تَنِيَا مَمِينَي، مِنْتَاثَى آز بِيمَرى ثُمَر فِرِهِي إِرامَى.

كَسَلِي گە كِيُو ووز دوس داشدِوئىقى، آوه از دَسَن م. مِنْتَاثَى كَسَلِي گە إِنوم اپى دَنِيَا از كِيُو ووز بِزار بُو، آوه آرە زِيَابِين ابدى حَفَظ مَهَه.

آوه گە بِيَقِ خِلَمَت آر مِه بِيه، باس باءَ دُم مِنَا؛ ئو جاي گە مِه بُونَم، خادم مِن ييش هار اوَرَه. كَسَلِي گە خِلَمَت آر مِه بِيه، باوَه آسمونى عَرَقَت مَنِيَتى آرى.

عيسى از مردى ووز قصە مەھ

«إِسَكَه سِتَارَم آزى بِرِيَاء. چَه بُوشَم؟ يانى بُوشَم، «باوَه! از اپى سات مِه نِجَاد بى؟»^{۴۵} مِنْتَاثَى هَر آرە اپى قَصَن رسِيمَس آر اپى سات.

باوَه، نُم ووزت چِلال بى!»^{۴۶} آسە دَنَگَ از آسمو رسَى كَسَلِي گە: «جِلالِم دَاءَ ئو إِداوارِه يش چِلال مَيَم.»^{۴۷} آسە مردى كَسَلِي گە آر اوَرَه بَيَن ئو بِئُون شَفَقَت، وتو: «ئَش بِرِيق بى.»^{۴۸} كَسَلِي تىر وٽى: «فرِيشَدِه وَه گُرَد قصە كِرَد.»^{۴۹} عيسى وٽى: «اي دَنَگَ آرە هُمَه بى، نه آرە مِه.»^{۵۰} إِسَكَه وخد داوري آر اپى دَنِيَا سَن؛ إِسَكَه رَئِيس اپى دَنِيَا ماوِرَن دِرِير. ^{۵۱} ئو وخدى از رَمَى عَلِيم

آر شورین پال شاگردل ئۇ حۇشقا كىرىدۇن وە حولەی گە إسەر قى بىقى. ^۱ خىدى گە رىسى شەمعون پطرس، او وقى عىسى: «آقا، يانى تو پال مىن مەشورين؟» ^۷ عىسى جوواو داتى: «اسكە نەقفيتىن گە چە مەھم، مىنتائى بىدەن مەفيمىن.» ^۸ پطرس وئى بى: «ھەرگىس پال مە نەمەشورين!» عىسى جوواو داتى: «آز شۇرمەت دىئر قەط خەدافظى.» ^۹ شەمعون پطرس وقى: «آقا، فەخد بالم نە، دەسل ئۇ سەرىشىم بشورما!» ^{۱۰} عىسى جوواو داتى: «آوه گە حەممە كىرىدى، سېرىن تاپا تەمىس ئۇ شورين نىمىقى، بېخىر از پالى. ئۇ ھەمە پاكىنيو، مىنتائى نە گۈنۇ.» ^{۱۱} آرىيگە عىسى مەذىناسىدى كى اۋە مەئە كىر دىشمن، ئۇ آرە يە وقى: «گلکتو پاك نىئىنىو.»

^{۱۲} دۇما يىگە عىسى پائىلو شورىتى، چوخا ووژ كىرىدى ور ئۇ إدوازە نىشت آر سر سەفرە شۇم. آسە آرىنىو پېرسىتى: «آيا آچىئە گە آرەنتو كىرىدمۇ ئەمە ئەنلىقى؟» ^{۱۳} ھەمە موشىنۇن مە استاد ئۇ آقا، ئۇ دۇرييىش موشىنۇ، آرىيگە ھۇنىيەش ھەم. ^{۱۴} لەسە آز مە گە آقا ئۇ استاد ھەممەم، پال ھەممەم شورى ھەممەيىش باس پال يېكتىرى بېشورىنۇ. ^{۱۵} آرىيگە مە وە آنجوم دائىن اىي كار، سەرقاشى داسن بىنتو تاڭە ھەمەيىش ھەرھەن بېھىنۇ گە مە آرە ھەممە كىرد. ^{۱۶} حەخىختا، موشىم بىنتو، نە خۇلم از آريا و ووژ گىلنگىتەر، نە قاصلى از آوه گە او كە كىرىدىسى. ^{۱۷} اسگە گە يۈئىل مەذانىنۇ، خۆزگال ووژتۇ آز اوينل آنجوم دىبنو.

^{۱۸} «آ چىئە گە موشىم إيازە گل ھەممە نى. مە اوينلى گە دىيارىم كىرىدى، مەشتاسىم. مىنتائى اىي نۇخسە مەقدس انۇن زىور باس آنجوم بېگرى كە «آوه گە نۇ مىن مىرى، آرضىد مە ھېزىگرتى.» ^{۱۹} اسگە ور از يىگە آنجوم بېگرى، موشىم بىنتو تا خىدى گە آنجوم بېگرى، ايمۇ بارىنۇ گە مە ھەم. ^{۲۰} حەخىختا، موشىم بىنتو، هەر كى بېچوە گە كە دەس داشد.

نەمەرەد، تانا خەواز از عبادتىگە يەھود باۋىژۇن در. ^{۲۳} آرىيگە اوئىل تىرىف مەدمو ويسىتەر از تىرىف خدا دوس داشد.

^{۲۴} آسە عىسى وە دەنگ گلەنگ وقى: «ھەر كى ايمۇن آر مە بارى، نە آر مە، بلکەن ايمۇ آوردىسى آر كەل كەم.» ^{۲۵} ھەر كى مە دىتى، كەل كەم دىسى. ^{۲۶} مە إجور نۇرى ھاتىمس آرە يى دىنيا تا ھەر كى ايمۇن آر مە بارى، إنۇم تىرىيىكى نىمەنى. ^{۲۷} آز نېھە، مە آر او داوارى نەممەم؛ آرىيگە نەھايت تا آر دىنيا داوارى بېھم، بلکەن ھايتىم تاڭە دىنيا نجاد بىيم. ^{۲۸} آرە آوه گە دەس رد بە آر سىنە مە ئۇ ئەچوە گە كە قصەلەم، كسى ھەس گە داوارى بېھىتى؛ ھەرآ قصە كە وەتم، روژ قىيومت مەكۆم مەھىتى. ^{۲۹} آرىيگە مە از جونىم ووژم قصە مى نەھەرىدى، بلکەن باوه گە مە كەل كەردىسى فېربۇ داسى بىنەن كە چە بۈشىم ئۇ از چە قصە بېھم. ^{۳۰} ئۇ مىن مەذانىم كە فېربۇ او زىيانىن ابىدى. آسە آچىئە گە مىن موشىم، دۇريىس ھەرأوھەس گە باوه و تىسىتى بىنەن تاڭە بۈشىم.

عىسى پال شاگردل مەشورى

۱۳ ور از ىد پېسخ، عىسى وەياڭە مەذىناسىدى سات چىئىنى از اىي دىنيا رىسى تا بېچو آرە تك باۋە، تاڭە آخر مەحبىت كىرىدى كىس كار ووژ گە إنۇم اىي دىنيا دوسو داشدى.

موقۇق شەم بى. ابللىس ور كار نايىت دل يەھودا آسخەرىوطى، كەر شەمعون، كە عىسى بى گىر دشمن. ^۳ عىسى كە مەذىناسىدى باۋە گل چى داسى دەس او، ئۇ از تك خدا ھاتى ئۇ مەچو آرە تك او، ^۴ از سر شەم ھېزىگرتى ئۇ چوخا اور گىنى ئۇ حولەي ھېزىدانى، بەسىدى آر قى ووژ. ^۵ آسە آو رېشونى إنۇم ئاشت ئۇ بىنە ناتى

باینو. ^{۳۴} حِکَم نووئی مِتَم بینتو، ئۇ آوه يَسَن گە مِحْبَت بِهْنَ آر يَكْتَرِي. هَرْهَن گَه مِه مِحْبَتِم كَرَد آر هُمَه، هُمِه يِش باس مِحْبَت بِهْنِون آر يَكْتَرِي. ^{۳۵} آز مِحْبَت بِهْنِون آر يَكْتَرِي، گُل مردم مَفِيمِن گە شاگَرْد مِنِينِو.

^{۳۶} شَمَعُون پَطَرْس وِتِي: «آقا، آرِه كَوَء مَجِين؟» عِيسَى جَوَوَاد داتِي: «تو إِسَّگَه نِمَتَنِين وَه تُرْ مِنَا بايَن آرِه جَاي گَه مِن مَّجِمَّ؛ مِنَتَنِاي بَعْدَن مَائِنَ تُرْ مِنَا.» ^{۳۷} پَطَرْس وِتِي: «آقا، آرِه چَه إِسَّگَه نِمَتَنِون وَه تُرْ تُونَا بَام؟» مِه گَيون يِشَم مَهَم خِيرَت.» ^{۳۸} عِيسَى وِتِي: «يَانِي گَيون يِشَم مَهَم خِيرَت؟» خِيختَ، موشِم بِيَنَت، وَر اَز يَكَه لِكَلَه شِير بَاءِ بال، سَه گِل مِه حاشَاء مِهِين.

مِنِم رَئِي، مِنِم خِيخت، مِنِم ژِيَابِين

۱۴ «سِتَار اَز دَلْتُو تُرْتِي. اِيمونتُون آر خدا داشدوئى؛ اِيمونتُون آر مِن يِش داشدوئى. ^۱ إنوم مال باوَه آسمونى مِه جا فِرِهَء، آز هُنَ نوئىا موئِتَم بِيَنَتَو مَّجِم تاگَه جَاي آرِه هُمَه آمَادَه گَم. ^۲ ئۇ هَر وَخَد چَم ئُو جَاي آرِه هُمَه آمَادَه گَرَد، إِدواَه مَام ئُو هُمَه مِتَم آرِه تَك وَوْزُم، تاگَه آر اوَرَه گَه مِه هَم، هُمِه يِش بوئِينو. ^۳ جَاي گَه مِن مَّجِم رَئِي مَذَانِينِو.» ^۴ تُومَا وَتِي بِي: «آقا اِيمَه جُجْ نِمَدانِينِي مَجِين آرِه كَو، آسَه چَطَور مَتَنِونِي رَئِيَه بِدانِينِ؟» ^۵ عِيسَى وِتِي تُومَا: «مِنِم رَئِي، مِنِم خِيخت، ئۇ مِنِم ژِيَابِين؛ هُبِيج كَس نِمَاء آرِه تَك باوَه مَر وَه سُونَگَ مِنَا.» ^۶ آز مِنَتَنِون مَشَتَاسِيَا، باوَه مِن يِشَتَون مَشَتَاسِيَا؛ مِنَتَنِاي دُمَا يَه اوَءَ مَشَتَاسِينَو ئۇ اوَتو دَى.» ^۷ فيليپِيس وِتِي عِيسَى: «آقا، باوَه نِشَونَمَو دَ، گَه هَر يَه آرِنَمَو بَسَن.» ^۸ عِيسَى وَتِي بِي: «فيليپِيس، مِدَت فِرِهَي وَه گَرَدَتُو بَيَم، يَانِي هَنَى مِنَتَو نَشَتَاسِي؟

گَه مِه كِل مَهَمِي، چَيَسِ گَرَدَه، ئۇ هَر كَي بِچَوَء گَرَدَه، چَيَسِ گَرَدَ آوه گَه مِه كِل كِرَدَيَسِي. ^۹ عِيسَى دُمَا اِي گَپ گَه وِتِي، إنوم روح وَوْز سِتَار آزِي بِرياتِي، آشَگارَا إِلَوم كِرَدِي: «خِيختَ، موشِم بِيَنَتَو، يَك اَز هُمَه مِن مَّهَم كَر دَشَمنَا.» ^{۱۰} شاگَرْدَل سِيل يَكْتَرِيون مَهَرَد، يُلْجُونَيَوْن مَاهات گَه اِي قَصَه إِباَرَه كَي موشِي. ^{۱۱} يَك اَز شاگَرْدَل، هَرَأَوَه گَه عِيسَى او دَوس داشدِي، مِرَكا دَائِيَتِي آر لِف او. ^{۱۲} شَمَعُون پَطَرْس هَشَازَه كَرَد آرِي تَا اَز عِيسَى بِيرَسِي گَه يَه وَه كِتِيَسِي. ^{۱۳} آسَه آشَگارَد هَرْهَن گَه مِرَكا دَائِيَتِي وَوْز نِزِيكَتِر كِرَدِي آر عِيسَى، ئۇ آزِي بِيرَسِيَتِي: «آقا، او كَي؟» ^{۱۴} عِيسَى جَوَوَاد داتِي: «هَرَأَوَه گَه اِي گَپ نُون دُمَا يَكَه بِرَنَم إنوم دُرِي مَيِمَيَ بِي.» آسَه گَپ نُونَهَه رَئِي إنوم دُرِي ئُو آوه دَاء يَهودَا كُر شَمَعُون آسْخَريوطِي. ^{۱۵} هَر يَكَه يَهودَا گَپ نُونَهَه گَرَقِي، شَطَو چَقِي دَرِين. آسَه عِيسَى وِتِي بِي: «آ چَيَه گَه مِنْجُوم بَيَن، زُويِر آنِجُوم دَ.» ^{۱۶} مِنَتَنِاي هُبِيج كَم اَز كَسَلِي گَه نِيشَتَوئِين آر سَر سِفَرَه، نَفَيَمِين گَه عِيسَى آرِه چَه يَه وِتِي. ^{۱۷} بِرِي گَمُونَو كِرَد گَه آرِيَكَه ژَراَز خَج بَيَّج هَا دَس يَهودَا، عِيسَى موشَتَي بِي آ چَيَه گَه آرِه عِد نِيَار بِخَرِي، يَاگَه چَيَه بِي ژَراَل. ^{۱۸} دُمَا هَارِدِن گَپ نُونَهَه، يَهودَا هَرَازِه چَي دَرِين. ئُو شَو بِي.

حِكَم نووئي

^{۱۹} دُمَا يَكَه يَهودَا چَي دَرِير، عِيسَى وِتِي: «إِسَّگَه كُر اِنسَو چَلَال گَرَقِي ئُو خَدا إنوم او چَلَال گَرَقِي.» ^{۲۰} آز خَدا إنوم او چَلَال گَرَقِي، اِسَه خَدَايَش او إنوم وَوْز چَلَال مَه ئُو هَرَازِه او چَلَال مَه. ^{۲۱} رَولَهَل، مَدَنِي تَر هَام گَرَدَتُو. مِنِيم مَهِينَو ئُو هَرْهَن گَه وِتِم يَهودِيل، إِسَّگَه موشِم هُمِه يِش گَه اوَرَه گَه مِن مَّجِم، هُمَه نِمَتَنِينِو

۲۲ یهودا، نه آسخربوطی، آرثی پرسی: «آقا، چطور گه میا ووزت آر ایمه ظاهر کین، منتاثای نه آر ای دنیا؟»^{۲۳} عیسی جوواو داتی: «آر کسی مه دوس دیری، کلوم من ماری جا ئو باوهم دوس دیرتی، ئو ایمه مایبی آرده تک ئو وه گرد او لیز مگریم.^{۲۴} آوه گه مه دوس نیری، کلوم مه نماری جا؛ ئو ای کلوم گه مشتوئینو از مه نی، بلکم از باوه که مه کل کرديسي.^{۲۵} «ابی چیلّم وخدی وٽ همه گه هنی هام گردو،^{۲۶} منتاثای آهنارس، یانی روح القدس، گه باوه وه نم مه کل مهیتی، او گل چی تیلیمتوان نم ئو هرجی گه مه وتم بینتو، ماری ویرتو.^{۲۷} آرده همه ستار میلّم جا؛ ستار ووژم میم بینتو. آ چیئه گه مین میم بینتو، اجور آستاری نی گه دنیا منه بینتو. ستار از دلتون تُری ئو هراسو نوئن.^{۲۸} شنتیتو گه وتم بینتو، «من مچم، منتاثای ادوازه مام آرده تکتو». آر متنو دوس باشتا، خوشیتون مهرد گه مچم آرده تک باوهم، آریگه باوه از مه گلندگر.^{۲۹} اسگه ور از یگه آنجوم بیگری وتم همه، تا وخدی گه آنجوم بیگری ایمو بارینو.^{۳۰} دیر ویشتر از یه قصه‌تون گرد نیمههم، آریگه رئیس ای دنیا گه شیطون دیری مای. او هُجیع ادعای آر مه نیری؛^{۳۱} منتاثای مه آ کار مهه گه باوه فربو داسی مه، تاگه دنیا بِدانی گه باوه دوس دیرم. اسگه هیزگرین، از ایره بچیم.

مه دار انگوییر خیخیم

۱۵ «مه دار انگوییر خیخیم ئو باوهم باخاون. ۲ هر پلی گه انوم مه ثمر ناری، او مُتری ئو هر پلی گه ثمر باری، هرس مهیتی تاگه ویشتر ثمر باری.^۳ همه هراسگه وه

کسی گه مه دیسی، باوه دیسی اسه چطور گه موشین «باوه نشونمو ۳»؟^{۱۰} یانی باوار نرين گه مه هام انوم باوهم ئو باوهم ها نوم من ار؟ قصه‌لی گه من موشیم بینتو از ور ووژم نی، بلکم از باوه که لیز گرتیسی انوم مه، آوهس گه کازل ووژ آنجوم م.^{۱۱} ای قصه‌م باوار کن گه مه هام انوم باوهم ئو باوه ها نوم من ار؛ یاگه وه خاطر آ کارلما گه کرد، مه باوار کن.^{۱۲} «حخيختاً، موشیم بینتو، آوه گه ايمون مه داشدويتی، اویش کارلی گه من مههم، مهه، ئو حُجْ کازل گلنگت از یونش مهه، آریگه من مچم آرده تک باوه.^{۱۳} ئو هر چتونی وه نم مه ب، آنجوم میمی تاگه باوه انوم گر چلال بیگری.^{۱۴} آر چیتونی وه نم مه از مه ب، آوه آنجوم میم.

وَدَه روح القدس

۱۵ «آر مه دوس دیرینو، فربوتیم بارن جا.^{۱۶} ئو مه از باوه م ئو، او هنارسی تیر مته بینتو گه هر وه گرد همه بو،^{۱۷} یانی روح حخيخت گه دنیا نفتوانی بچوئی گرد، آریگه نه اوء مونئینی ئو نه مَشَاتِسَتی؛ منتاثای همه اوء مَشَاتِسَنِو، آریگه آر تک همه لیز مگری ئو ممینی انوم همه.^{۱۸} «بی کس نیمیلمتو؛ مام آرده تکتو.^{۱۹} دُما مِدقی تیر دنیا دیر مه نیمونی، منتاثای همه من مونئینو، آریگه مه زنیئم، همه بش زنیئی مهینو.^{۲۰} آ رۆز، مذانینو گه مه هام انوم باوهم ئو همه هاینون انوم مه ئو مه هام انوم همه.^{۲۱} آوه گه حکملیم دیری ئو ماریون جا، آوهس گه مه دوس دیری، ئو آوه گه مه دوس دیری، باوهم دوس دیرتی ئو من بش دوس دیری، ئو ووژم آری ظاهر مههم.»

مِه بِ، بَنَ بِيَنْتُو. ۱۷ حِكْمَ مِنْ آرَهُ هُمَهِ يَسَنْ گَهِ
مِحْبَتِ يَهِينُونَ آرَ يَكْتَرِي.

دنیا اژ مِرِیَدَل عِيسَى بِيَزَار

۱۸ «آرَ دُنِيَا اژ هُمَهِ بِيَزَار، بِيمِيَتِ وِيرِتو گَهِ وَرِ
اژ هُمَهِ اژ مَهِ بِيَزَار بَنِي. ۱۹ آرَ هِنَ دُنِيَا بِوئِيَانِيُونَ،
دُنِيَا هُمَهِ اجُورِ كَار وَوَرِ دُوسِ داشَدِي. مِنَتَائِي اَرِيَگَهِ هِنَ دُنِيَا نِيَّيِنُونَ، بِلِكِمِ مَهِ هُقَدَمِ
اژ دُنِيَا إِنْتَخَاوِ كَرْدِي، اَسَهِ دُنِيَا اژ هُمَهِ بِيَزَار.
۲۰ كَلُومِي گَهِ وَتَمِ بِيَنْتُو، بِيمِيَتِ وِيرِتو: «خُلُم اژ
آرِيَاوِ وَوَرِ كَلِنْكَتَرِنِي». آرَ مِنَوِ آزارِ دَاهِ، وَهَ كَرْدِ
هُمِيَشِ هُنَ مَهَنِ؛ ئَوِ آرَ كَلُومِ مِنَوِ آورِدِ جَاهِ،
كَلُومِ هُمِيَشِ مَارِنِ جَاهِ. ۲۱ مِنَتَائِي بِوئِنْ كُلَّ وَهِ
خاطِرِ نُمِ مِنَ مَارِنِ سَرِتو، اَرِيَگَهِ آكَسِ گَهِ مَهِ
كَلِ كَرْدِيَسِي نِمَشَتَاسِنِ. آرَ نِهَاوَيِمِ ئَوِ وَهَ كَرْدِ
اَوَلَ قَصَدَمِ نَهَرَدَوِي، كَنَائِنِي نَأَشَدِ، مِنَتَائِي
إِسَگَهِ دَيَرِ دَسِيَچِي آرَهِ كَنَائِنِي نِرِنِ. ۲۳ كَسِيِ گَهِ
اژ مَهِ بِيَزَارِ، اژ باَوهِ مِنَيِشِ بِيَزَارِ. آرَ إِنْوَمِ اوَلَ
كَازَلِمِي نَهَرَدَوِي گَهِ بِخِرِ اژ مَهِ هُيَچِ كَسِ نَهَرَدَيِ،
كَنَائِنِي نَأَشَدِ؛ مِنَتَائِي اَسَگَهِ، وَهِيَا كَهِ آ كَازَلِونَ
دَيِ، هَمِ اژ مَهِ ئَوِ هَمِ اژ باَوهِ بِيَزَارِ بَيِنِ. ۲۵ هُنَ،
كَلُومِي گَهِ إِنْوَمِ تُورَاتِ وَوَرُو هَاتِي، باَسِ آنْجُومِ
بِيكَرِي گَهِ: «اژ ايِ وِيلِبِي جَهَتِ اژ مَهِ بِيَزَارِ بَيِنِ».
۲۶ «مِنَتَائِي وَخَدِي گَهِ آهِنَارِسِ كَهِ اژ جُونِمِ
باَوهِ آرَهِ هُمَهِ كَلَّ مَهَمِ باَيِ، يَانِي رُوحِ حَخيَختِ
گَهِ اژ جُونِمِ باَوهِ مَاهِ، او وَوَرِ إِبَاهِ مَهِ شَاتِي مِ،
ئَوِ هُمِيَشِ باَسِ شَاتِي بِيَنِونَ، اَرِيَگَهِ اژ آ اوَلَ
وَهَ كَرْدِ مَهِ بِيَنِونَ.

۱۷ «ايِ چِيَلَمِ وَتِ بِيَنْتُو تاَگَهِ اژ اِيمَونَتُو
نَكُوئِينُونِ. ۱۸ هُمَل اژ عَبَادَتَگَلِلِ يَهُودَ
ماَوِزَنِ درِيرِ ئَوِ جُجِ زِموَنِي گَهِ هَرِ كَيِ
هُمَهِ كِيَشِي، گَمُونِ مَهَهِ گَهِ خَلَمَتِ كَرْدِيَسِي آرَ
خَدا. ۱۹ ئَوِ ايِ كَارِلَ مَهَنِ، اَرِيَگَهِ نَهِ باَوهِ آسَمُونَ
مَشَتَاسِنِ، نَهِ مَهِ. ۲۰ مِنَتَائِي ايِ چِيَلَمِ وَتِ هُمَهِ

خاطِرِ قَصَهِي گَهِ وِتَمَسَ بِيَنْتُو پَاكِينُونِ. ۲۱ إِنْوَمِ
مَهِ بِيمِينِ، ئَوِ منَيِشِ إِنْمَتَوَنَ مَمِينِ. هُنَ گَهِ
پَلِ، آرَ وَهِ قَهِ دَارِ انْكُوِيرَا نَمِيَيِ نِمَتَوَنِي اژ
وَوَرِ ثَمَرِ بَارِي، هُمِهِيَشِ آرَ إِنْوَمِ مَهِ نَمِينِيُونِ،
نِمَتَوَنِيُونِي ثَمَرِ بَارِينِو.

۲۲ «مَهِ دَارِ انْكُوِيرِمِ ئَوِ هُمَهِ پَلَّ آوَهِ. كَسِيِ گَهِ
مَمِينِ إِنْوَمِ مَهِ ئَوِ مِنَ إِنْوَمِ اوِ، ثَمَرِ فِيهِي مَارِي؛
اَرِيَگَهِ جَيَا اژ مَهِ، هُيَچِ نِمَتَوَنِيُونِي بِهِينِو. ۲۳ آرَ
كَسِيِ نَمِيَيِ إِنْوَمِ مَهِ، اجُورِ پَلِ دَارِي كَهِ هُوِ
مَيَيِ ئَوِ حُشَّا كَماَوِ. پَلَّ حُشَّا كَبِيَيِ جَيَمِ مَهَنِ
ئَوِ ماَوِزِنِ إِنْوَمِ آكِرِ، ئَوِ مَسْرِزِنِو. ۲۴ آرَ إِنْوَمِ مَهِ
بِيمِينِيُونِ، ئَوِ كَلُومِ إِنْوَمِ هُمَهِ بِيمِينِيِ هَرِ چَتَوَنِي
مَهِ، بِتَوِ گَهِ هُمَهِ ثَمَرِ فِيهِي بَارِينِو؛ ئَوِ هُنَ ثَابَتِ
مَهِينِو گَهِ شَاغَرِدِ مِنِينِو.

۲۵ «هَرِهُنَ گَهِ باَوهِمِ مَهِ دُوسِ دَاشِدِيَسِي،
منَيِشِ هُمَهِ دُوسِ دَاشِدِي، بِيمِينِ إِنْوَمِ
مِحْبَتِ مَهِ. ۲۶ آرَ حَكَمَ مَهِ بَارِينِونِ جَاهِ،
مَمِينِيُونِ اِنْوَمِ مِحْبَتِ مِنَا؛ هَرِهُنَ گَهِ حَكَمَ
باَوهِ وَوَرِمِ آورِدِمَسِ جَاهِ ئَوِ مَمِينِ إِنْوَمِ مِحْبَتِ
اوِ. ۲۷ ايِ قَصَدَلَمِ وَتِ بِيَنْتُو تاَگَهِ حَوشِي مَهِ إِنْوَمِ
هُمِيَشِ بوِ ئَوِ حَوشِي هُمَهِ كَاملِ بوِ.

۲۸ «حِكْمَ مَهِ يَسِ گَهِ مِحْبَتِ بِهَنَ آرَ يَكْتَرِي،
هُنَ گَهِ مَهِ مِحْبَتِ كِرْدِيَسِ آرَ هُمَهِ. ۲۹ مَحْبَتِي
كَلِنْكَتَرِ اژ يَهِ نَيِ گَهِ كَسِيِ كَيِو وَوَرِ بِهَنَهِ خَرِ
رِيقَلِي. ۳۰ رِيقَلِ مَهِ هُمِيَشِيُونِ، آرَ آ چِيَهَ گَهِ
حَكَمَ مَهَمِ آريِنَتُو، آنْجُومِ بِيَنِو. ۳۱ دَيَرِ هُمَهِ وَهِ
خُلُمِ هِنَا نِمَهَمِ، اَرِيَگَهِ خُلُمِ اژ كَارِلَ آرِيَاوِ وَوَرِ
خَهُورِ بَرِي. بِلِكِمِ هُمَهِ رِيقَلِ وَوَرِمِ هِنَاءَ مَهَمِ،
اَرِيَگَهِ هَرِ چِيَهِ گَهِ اژ باَوهِ شَنَفَتِي، هُمَهِمِ آثِينِي
خَهُورِ دَارَا كَرْدِي. ۳۲ هُمَهِ نِوئِينُونِ گَهِ مِنَتَوَنِي
كَرْدِ، بِلِكِمِ مَهِ بِيمِ گَهِ هُمَهِ إِنْتَخَاوِ كَرْدِ ئَوِ
هُمَهِمِ مَيِنِ كَرْدِ تاَگَهِ بِچِينِو ئَوِ ثَمَرِ بَارِينِو ئَوِ
ثَمَرِ هُمَهِ بِيمِينِي، تاَگَهِ هَرِ چَتَوَنِي اژ باَوهِ وَهِ نُمِ

”آریگه مَجِم آرِه تک باوه؟“^{۱۸} آسه موئیتوں یکتری: ”ابی ”مدتی تر“ گه موشی، چی؟ ایمه نِمَفَتِیمیم گه او ایاڑه چه قصه مهه؟“^{۱۹} عیسی فیتمی گه میا اڑ او چیئی پُرسن؛ آسه وتن بینو: «یانی وه خاطر یه بحثِ مهینو گه وتن، ”دُما مِدقی تر، دیر مه نِمَوئینینو ئو دُما مِدقی تریش، إدوازه منِ موئینینو؟“^{۲۰} حُخیختاً، موشیم بینتو، همه مَگیرینو ئو پُزار مونینو، مِنتای دنیا خوشالی مهه؛ همه خمین موئینو، مِنتای دنیا خم همه ماو خوشی.^{۲۱} رَن موقع زائین هول ارامگرتی، آریگه وخد او رسی؛ مِنتای وخدی گه آویل هاتی دی، دیر حال روژی گه وخد زائین داشدی نیماری ویر، آریگه خوشال گه، انسونی هاتیس دی.^{۲۲} هرھن، هُمِه یش اسگه خمباريونو؛ مِنتای إدوازه همه موئینیم ئو دل همه خوشالی مهه ئو هُیچ کس نِمَتُونی آخوشی اڑ همه بِسیني.^{۲۳} آ روز، دیر چیتونی اڑ مه نِمِم. حُخیختاً، موشیم بینتو، هر چتونی اڑ باوه وه نُم مه بِ، اوَه مِنه بینتو.^{۲۴} تا اسگه وه نُم مه چیتونی نِپُستی؛ بِتو تاگه بِسینینو ئو خوشیتو کاملاً بو.

”بِوئَم اجور متل وَت هُمه؛ مِنتای زمونی مای گه دیر هُن وَه گردو قصه نِمَه، بلکم آشگارا اڑ باوه موشیم بینتو.^{۲۵} آ روز، وه نُم مِنْتُونِم. ئو نِمَویش بینتو گه مه اڑ جونم همه اڑ باوهِم،^{۲۶} آریگه باوه ووژ همه دوس دیری آریگه هُمه مِنْتُو دوس داشدی ئو ايمونتو آوردى گه اڑ تک خدا هاتیم.^{۲۷} مه اڑ تک باوه هاتیم ئو هاتیمس نوم ای دنیا؛ ئو اسگه ای دنیا میلِم جا، ئو مَجِم آرِه تک باوه.“^{۲۸}

آسه شاگردلی وتون: ”اسگه آشگارا قصه مهین نه وه متل.^{۲۹} اسگه دیر مَذانیم گه اڑ کُل چی خَور دیرین ئو جُج نیاز نرین کسی چیتی آڑ پُرسی. آزوئَس، ايمو دیریم گه اڑ تک

تاگه وخدی يوئَن وَه سرتون مای، بارینون ویر گه خَورِم دائی هُمه. ابی چیلَم اڑ اول نِمَت هُمه، آریگه ووژم وَه گردد هُمه بیم.

روح خدا چه مهه

”اسگه مَجِم آرِه تک کسی گه مه کل کرديسي، ئو هُيچ کُم نِمَرسينو، ”کوء مَجِين؟“^{۳۰} مِنتای آریگه ای چیلَم وَت هُمه، دلتون اڑ خصه پِرا بِي.^{۳۱} وَه ابی حالا، مه راسیتون بینِ موشیم گه وَه نِمَتُون مه بِچم. آریگه آز نِچم، آهِنارس نِمای آرِه تک هُمه؛ مِنتای آز بِچم، او کل مَهَم آرِه تک هُمه.^{۳۲} ئو وخدی او باي، دنیا قافن مهه گه ایاڑه گنا، صالح بیئین ئو داوری، تصقیرکار.^{۳۳} ایاڑه گنا، آریگه ايمو نیمارَن بینیم.^{۳۴} ایاڑه صالح بیئین، آریگه مَجِم آرِه تک باوه ئو دیر مه نِمَوئینینو.^{۳۵} ئو ایاڑه داوری کردنیش، آریگه رئیس ای دنیا مَکوم بِي.

”چیلَم فِرَه تری دیرم تاگه بوشم بینتو، مِنتای اسگه جوخ شنَفتی نرینو.^{۳۶} مِنتای وخدی روح حُخیخت باي، رئی مَنی وَرتو تاگه وَه گُل حُخیخت بِرسینو؛ آریگه او اڑ جونم ووژ قصه نِمَه، بلکم آچیئه گه مَشتنی، موشی ئو اڑ آچیئه گه انوادر میا بو، وَه گردد هُمه قصه مهه.^{۳۷} او مه چلالِم، آریگه آچیئه گه هِن من مَگری، إلَوْم مهیتی آر هُمه.^{۳۸} هرجی گه هِن باوهءَ، هن من يشن. آزوئَس وَت بینتو، آچیئه گه هِن مَگری، إلَوْم مهیتی آر هُمه.

عیسی دلگوئی شاگردلی م

”دُما مِدقی تر، دیر مه نِمَوئینینو ئو دُما مِدقی تریش، إدوازه منِ موئینینو.^{۳۹} آسه بِری اڑ شاگردل عیسی وتون یکتری: ”یه دیری چه موشی، ”دُما مِدقی تر، دیر مه نِمَوئینینو ئو دُما مِدقی تریش، إدوازه منِ موئینینو؟“^{۴۰} یاگه موشی

از یه إنوم دنیا نِممینم، مِنتائی اوَنْ هَنَی هان
إنوم دنیا؛ مَنْ مام آرَه تک تو. إ باوه قدوس،
وه دیار سر اوئلی بو گه وَه قدرت نُم ووژت
داَسَنْ مِه، تاگه يَكَ بُونَن، هَرْهُنَ گه ایمه يَكَ
کیم. ۱۲ هه تا خدی گه وَه گَدو بِیم، وَه دیار
سرُونا بِیم، ئو وَه قدرت نُم تو گه داَسَنْ مِه
مِتیه جی اوَنَل بِیم. هُجُچ کُم اَز اوَنَل هلاک نوئین،
بِخَر اَز گُر هِلاکت، تاگه نُسْخ مقدَّس آجعوم
بِگری. ۱۳ مِنتائی إسَگَه مام آرَه تک تو، ئو ای
قصَّهَنَ وَحدَی موشِم گه هَنَی هام إنوم ای دنیا،
تاگه خَوشَی من إنوم ووزو کامل داشدوئی^{۱۴} مِه
کلوم تونِم داء بِینو، ئو دنیا اَز اوَنَل بِیزار بِی،
آرِیگه هِن ای دنیاء نِن، هُنَ گه من يش هِن
ای دنیاء نِنِم. ۱۵ مِه نِيم گه اوَنَل اَز ای دنیاء
بِیزین، بلکم مِم اَز آ شِسطو شَرِیْر حفظو کِین.
۱۶ اوَنَل هِن ای دنیاء نِن، هُنَ گه من يش هِن
ای دنیاء نِم. ۱۷ اوَنَل وَخِم خِيخت ک؛ کلوم
تو خِيخت. ۱۸ هَرْهُنَ گه تو مِنْت کِل کِرد آرَه
ای دنیاء، من يش اوَنَل کِل کِردیس آرَه ای دنیاء.
۱۹ مِه ووژم وَه خاطر اُو وَخَم مَهَم، تاگه اوَنَش
إنوم خِيخت وَخِم بُونَن.

۲۰ «مِه فَخَدَ آرَه يوئَنَم نِم، بلکم هَمِیش آرَه
گَسلِی م گه وَه سونگَ گلومو ایموَنَ مارِن
بِینِم، ۲۱ تاگه گُل يَكَ بُونَن، هَرْهُنَ گه تو إ
باوه هاین إنوم مِه ئو من يش هام إنوم تو. هُنَ
بِهَه گه اوَنَش إنوم ایمه بُونَن، تاگه دنیا ایمو
باری گه تو مِنْت کِل کِردی. ۲۲ ئو مِه چَلَالِ گه
داَسَنَ بِینِم، دامَسَن بِینو تاگه يَكَ، هُنَ گه
ایمه يَكَ کیم؛ ۲۳ مِه إنوم اوَنَل ئو تو إنوم مِه.
هُنَ بِهَه، گه اوَنَش بنُگ بُونَن يَكَ، تاگه دنیا
بِذَنِی گه تو مِنْت کِل کِردی، ئو اوَنَل هَرْهُنَ
دوس داشد گه مِنْت دوس داشد. ۲۴ إ باوه،
مِم اوَنَل گه داَسَنَ بِینِم وَه گَرد مِه بُونَن، هَرَا

خدا هاتین.»^{۳۱} عیسی وَتَ بِینو: «بَانِي إسَگَه
ایمو دیرینو؟^{۳۲} إسَه زِمُونِی مَی گه اِراسِی
هَرَاسِگَه يِشَ هاتِی، گه اَز يَكَ مَچوِیچِینو ئو
هَرَکِمتو مَچو آرَه مال ووژ ئو مِه تَنِیَاء مِیلِینو؛
وه ای حالا مِه تاگه إنوم مِه سِتارتُو بِگری.
۳۳ يوئَنَم وَت هُمَه تاگه إنوم مِه سِتارتُو دِلَدِرِینِتُو
داشدوئی، آرِیگه مِه بِیقَسَ حَرِيف ای دنیاء.»

دُوْعا عِيسَى

۱۷ دُمَا يَكَ عِيسَى ای قَصَدَنَ كِرَدِی،
سِیلِلِ كِرَدِی اَر آسَمُو ئو وَتِی: «باوه،
دِيرَآ وَخَدَرَسِی، چَلَالِ بِ اَر كِرِتِ تاگه گُرِیشِت
چَلَالِ بِ اَر تو. ۲ آرِیگه تو قَدِرَتِ واختِیار گُل
بِشِرِت داسَنِ بِی، تاگه زِیبَانِ ابِدِی بوَسْخَنِ گُل
کَسَلِی گه داَسَنِ بِی. ۳ ئو زِیبَانِ ابِدِی تِیسِنَ گه،
تو تَنِیَا خدا خِيخت ئو عِيسَى مَسِیحِیش گه
تو كِلِتِ كِرَدِی، بشَتَاسِنِن. ۴ مِه سِپَارتِ
بِیِنِم، تَمُومِکِرَدِی، ئو هُنَ تونِم اَر رُزِی چَلَالِ
دا. ۵ ئو إسَگَه باوه، تونِیش اَر تک ووژت چَلَالِم
دَ، هَرَا چَلَالِی گه وِر اَز يَكَه دنیا دُرِیسِ بِو، اَر
تک تونِم داشد.

۶ «مِه نُم تونِم اَر اوَنَل گه إ ای دنیا دات
مِه، آشَگَارِ كِرد. هِن تو بِنَ ئو تو اوَنَل داء
مِه، ثُو کلوم تونو آورَدَ جا. ۷ إسَگَه فِیمِیَنَ هَر
چَقَتِی گه داَسَنِ مِه، اِراسِی اَز جونِم تونَ. ۸ آرِیگه
کلومِی گه سِپَارتِ مِه، سِپَارتِم بِینِو، ئو اوَنَل چَنِ
گِرد آوه، فِیمِیَنَ گه اِراسِی اَز تک تو هاتِم، ئو
ایموِنُو آورَدَ گه تو مِنْت کِل کِردِی. ۹ دُوْعا مِه
آرَه اوَنَسَنَ؛ مِه نه آرَه دنیا بلکم آرَه اوَنَل دُوْعا
مَهَم گه تو داَسَنَ مِه، آرِیگه هِن تونِن. ۱۰ هَرِچِی
گه هِن مِنَ، هِن تونَ ئو هَرِچِی گه هِن تونَ، هِن
من يش؛ ئو إنوم اوَنَل چَلَالِم گِرتَن. ۱۱ ويشِرِ

مالخوس بی. ^{۱۱} عیسی وقی پطرس: «شمشیر ووزت غلاف کا! مر نیاس پیاله‌ی گه باوه آسمونی داسی بینم، خُر دم؟»

^{۱۲} آسه سروازل، وه گرد فرموندَه ووزو نو مامورَل یهودیل عیسی ئو گرت. اوئل ڏسَل او بَسَد ^{۱۳} ئو اول بار بِردون آره تک ختا. آریگه آ پیا هَسْوِيَه قیافا بی ئو قیافا آسال کاهن اعظم قوم بی. ^{۱۴} قیافا هر آوه بی گه وِتوئیتی یهودیل صلا هار یگه په پیا آره قوم یهود بِمری.

^{۱۵} شمعون پطرس ئو شاگردی تِریش گَتِن دُم عیسی آ. آریگه آ شاگرد از شناسَل کاهن اعظم بی، آسه وه گرد عیسی چی انوم ِقلَا مال کاهن اعظم. ^{۱۶} مِنْتَائِی پِطَرَس هوسيَا آر پِشت دراخِل. آسه آ شاگردی تِر که از شناسَل کاهن اعظم بی، چی دریر ئو وه گرد لکفتی گه دَرِيو بی، گپ داتی، ئو پطرس بِردي انوم. ^{۱۷} آسه کلفت گه دَرِيو بی از پطرس پِرسیتی: «مر تونیش از شاگردَل آپیاء نیئین؟» پطرس جوواو داتی: «نیم».

^{۱۸} هُوا سرد بی. څلمنکارَل ئو مامورَل وه زِحال آگرونی اړکردونی ئو ا دور آوه هوسيائين ئو ووزو ګرمِارا مَهْرَد. پطرس يش وه گردو هوسيائی ئو ووز ګرمِارا مَهْرَد.

^{۱۹} کاهن اعظم از عیسی اباهه شاگردَل ئو چیئلی گه تیليم ماتی پِرسیتی. ^{۲۰} عیسی جوواو داتی: «مه وه گرد دنيا وه آشگارام قصه کردي ئو هر انوم عبادتگا یهودیل ئو انوم معبد جای گه گل یهودیل جیَم موئن، تیليم داء ئو وه بی کشکی چیمی نوئتی. ^{۲۱} آره چه از من مِرسین؟ از اوئلی پِرس گه قصه مِنْو شَفْتَی! اوئل خوءَ مَذَانِن گه چَم بی وِتن.» ^{۲۲} وخدی یه وقی، یکی از قِلَاوَرَل گه هوسيائی آر اوزه، وه چپالی دا آر نوم رُی عیسی ئو وقی: «وه هُنَ جوواو کاهن اعظم مِین؟» ^{۲۳} عیسی جوواو داتی: «آز

جاء گه مه هم، تاگه چِلَّام بوئین، چِلَّالی گه تو داَسَن بینم؛ آریگه ور اژ یگه بِنیا دنيا باوئی مِنْت دوس داشدی.

^{۲۵} «إِلَّا بِأَوْهِ صَالِحٍ، دُنْيَا تو نِمَشْتَاسِي، مِنْتَائِي مِه توَنْ مَشْتَاسِم، ئو يوئَنْ فِيمَيْنَ گَه تو مِنْت كِلَّ كِرْدَي. ^{۲۶} مه نُمْ تونم آر أُو شَنَاسُو ئو مَشْتَاسِنِم، تاگه مِحْبَتِي گَه تو آر مِنْت داشدی، إنوم اون ييش بو ئو مِنْ ييش إنوم اوئل بوئم.»

عیسی ئو گرت

۱۸ عیسی دُما وِتن ای قصهَل، وه گرد شاگردَل چی آریه آ لا تِنگ قِدرُون. آر اوَرَه باخی بی، گه عیسی ئو شاگردَل چن انوم آ باخ. ^{۱۷} مِنْتَائِی یهودایش، آ کسَن گه عیسی داء گير، مَذِنَاسِدِي آ جاء هار کو، آریگه عیسی ئو شاگردَل یو شِتَر وَخَدَل آر اوَرَه جیَمِ موئیان. ^{۱۸} آسه یهودا بِری از سروازل ئو هَمِیش مامورَل رَئِیْسَل کاهنَل ئو شِیَخَل فرقَه فَرِیْسِی وه گرد وَوَرْ هِیَزِدَات، وه چِراخَدَسِی ئو مَشَل ئو اسلَحَه وه دس چن آرِه اوَرَه. ^{۱۹} عیسی، وَهِيَا گه مَذِنَاسِدِي چه آر سَرْ مَایِتِي، چی نوا وقی بینو: «هَایِنُونْ فِتَرَخ کی؟» ^{۲۰} جوواو داتی: عیسی ناصري.» وقی: «مِنِم». یهودایش، آ کسَن گه عیسی داء گير هوسيائی آر تک اوئل. ^{۲۱} وَخَدِی عیسی وقی، «مِنِم». اوئل پِشتِپِشت چن، هاوَنِنْ آر زَمِی. ^{۲۲} آسه یه گلِ تِر آژِنِن پِرسیتی: «هَایِنُونْ فِتَرَخ کی؟» وقی: «عیسی ناصري.» ^{۲۳} جوواو داتی: «وَتَم بِيَنَتُو گه مِنِم. آسه آر مِنْتَوَنْ مِ، بِيلَنْ بِوئَنَل بِچَن.» ^{۲۴} یه وقی تاگه آ چِيَه گه ورکار وِتوئیتی آنجوم باوئی گه: «هُيَچْ كُم از اوئلی گه دات بینم، از دَسَم نَاء.» ^{۲۵} آسه شمعون پِطَرَس شِمَشِيرِي گه داشدی، کېشیتی دریر ئو دا آر څلمنکار کاهن اعظم ئو گوش راس بِری. نُم آ څلمنکار

۳۷ پیلاس آژی پرسی: «اسه تو پاتشای کین؟» عیسی جوواو داتی: «توء موشین گه مه پاتشام. مه آره یه زاندَه بیم، ئو آره یه هاتمسن ای دنیا تاگه لاباره حخیخت شاتی بیم. آسه هر کی گه لا حخیخت دیری، گوش مکری قصه‌ل مه.»

۳۸ پیلاس پرسیتی: «حخیخت چی؟» خودی یه وتنی، ادوازه چی در آرده تک یهودیل ئو وتنی بینو: «مه هُبچ جرمی آره مکوم کردنی نهَرَد دی.»^{۳۹} مِنتائی هُمه رسیمی دیرینو گه انوم عد پسخ یکی از زندونیل آرنتو آزاد گم؛ یانی متو پاتشا یهودیل آزاد گم؟»^{۴۰} اونل قارونو، جوواو دا: «او نه، بلکم اجالی باراباس آزاد ک!» ئو باراباس مله بگیری بی.

حکم آر صلیب کیشین عیسی

۱۹ آسه پیلاس فریو داتی عیسی بگرن ئو شلاخ دنی. ئو سروال تاجونی از دِرِک دُریس کرد، نائون آر نوم سر ئو چوخا کاونی کرد ور،^{۴۱} ئو ماهاتخی آره تک، موئیتو: «درود آر پاتشا یهودیل!» ئو وه چپالی ماون آری.

۴ آسه پیلاس پیگلی تر چی دریر ئو وتنی رئیسل یهودیل: «اسگه اوء ماریم در آره تک هُمه، تاگه بذانینو گه مه هُبچ جرمی آره مکوم کردنی نهَرَد دی.»^{۴۲} آسه عیسی وه تاجی از دِرِک آر نوم سر ئو چوخا کاوی اور، هات دریر. پیلاس وتنی بینو: «یوئیش آ پیا!»^{۴۳} خودی رئیسل کاھنل ئو قلاورل معبد عیسی ئو دی، قارونو، وتو: «بِکیشی آر صلیب! بِکیشی آر صلیب!» پیلاس وتنی بینو: «هُمه ووزتو بیرنی ئو بِکیشی آر صلیب، آریگه مه جرمی آره مکوم کردنی نهَرَد دی.»^{۴۴} یهودیل جوواو دا، وتون بی: «ایمه انوم شریعتمو حکمی دیریم گه مطابق آوه باس بِمری، آریگه ادعاء مهه گُر خداه.»

خلافِ مِوت، شاتی بِ؛ مِنتائی آر دُریسم وِت، آره چه مین آرینم؟»^{۴۵} آسه حنّا، او دس بوئنیا کل کردى آره تک قیافا، کاھن اعظم.

۲۵ هَرَّا موقع گه شمعون پطرس هوسيائی ئو ووژ گرمارا مَهْرَدِی، بِری آژینو پرسی: «مر تونیش اژ شاگرَدَل او نینئن؟» او حاشا کردى ئو وتنی: «نه! نِمِ.»^{۴۶} یکی اژ خلمتکارل کاھن اعظم گه اژ قوم خویشل آ کس بَی گه پطرس گوش بِرُوئی، وتنی: «مر مه تونم گرد عیسی انوم آ بَاحَ نِئِ؟»^{۴۷} پطرس ادوازه دا آر حاشا. هِرازه یکله شیر هات بال.

محاکمه عیسی آر تک پیلاس

۲۸ عیسی ئو اژ تک قیافا بِرِد آرِه کاخ فرموندار. شوصو بی. اونل ووژو نِچن انوم کاخ تاگه نجس نوئن ئو بتونن پسخ بین. ۲۹ آسه پیلاس هات دریر آرِه تک اونل ئو پرسیتی: «ای پیاء وه چه جرمی مکوم مهینو؟»^{۴۸} جوواو دا، وتو: «آر جرمی نَهَرَدِئِیتی، نِمامونَ گیر تو.»^{۴۹} پیلاس وتنی بینو: «هُمه ووزتو او بِرِن ئو مطابق شریعت ووزتو محاکمه کنی.» یهودیل وتو: «ایمه ِصلا نزیم کسی ادوم کیم.»^{۵۰} یه وه خاطر آنجوم گِرتَن قصه‌ی بی گه عیسی وتوئیتی وه چطور مرگ میا بِمری.

۳۳ آسه پیلاس گلاهاردي آرِه نوم کاخ ئو هِنا کردى آر عیسی، وِت بی: «یانی تو پاتشا یهودیلین؟»^{۵۱} عیسی جوواو داتی: «یه ووزت موشین، یاگه کسلی تر ایاره منو وتنی بینت؟»^{۵۲} پیلاس جوواو داتی: «مر مه یهودیم؟ قوم ووزت ئو رئیسل کاھنل، تونو داسَ گِير مه؛ چت کردى؟»^{۵۳} عیسی جوواو داتی: «پاتشائی مه هن ای دنیاء نی. آر پاتشائی مه از ای دنیاء بی، خادملم جنگون مَهَرَد تاگه نکوئم گیر یهودیل. مِنتائی پاتشائی مه از ای دنیاء نی.»

کتیبه‌ئونی نیسو ئو اۇن نا آر بىلنج صلیب. آر رُی آوه نیسیائی: 'عیسی ناصری، پاتشا یهودیل'.^{۲۰} فِرَه کسل اژ یهودیل آ کتیبه گه نیسیائیو حیون، آریگە جای گە عیسی ئو کیشی آرامی، لاتینی ئو یونانی نیسیائی.^{۲۱} آسە رئیسل کاھنل یهود وِتون پیلاس: «تُنیسین پاتشا یهودیل، بلکم بِنیسین اپی پبا وِتیسی گە مە چیئە گە نیسونم، نیسونم.»^{۲۲}

۲۳ وخدی سروازل عیسی ئو کیشی آر صلیب، چىنگلو گرت، ئو کردون چوار بىرا ئو هر كُم بېرونى بىد. ئو کراس يشۇ سەن. مِنناتاھی آ کراس دَرْزی نااشدی، بلکم اژ بىلنج تاگە هار چىنیائی.^{۲۴} آسە وِتون يکتىرى «يە نُریم بلکم تیروپىشك باۋىزىم تاگە بُويىنیم ماو ھەن کى.» هُن نَسْخ مقدّس آنجوم گىرتى گە: «چىنگلەم انوم ووزۇ بېرونما كىرد ئو آر سر کراسىم تیروپىشكو آوشد.» آسە سروازل ھەنئۈن كىرد.

۲۵ نزىك صلیب عیسی، دا او ئو خُنیه داي، ئو ھەمیشى مريم ڙىن گۈپاس ئو مريم مَجَدَلَىه ھوسیائىن.^{۲۶} وخدی عیسی داي ئو آ شاگردا گە دوس داشدی دىتى گە ھوسیاس آر تك او، وِتى داي: «إِنَّ، سِيلَ كَ، كُرْت». آسە وِتى آ شاگردا: «سِيلَ كَ دات.» اژ آ سات، آ شاگردا، او بىردى آرە مال ووژ.

مِرْدَن عِيسَى

۲۸ آسە عیسی باخور اژ يىگە گُل چى آنجوم گىرتى، آریگە نَسْخ مقدّس وە آنجوم بىسى، وِتى: «تىنىم». آر اوژە جُمى بى پر اژ شِراو تُرشىيا. آسە آبرىونى ڙىن نوم شِراوهە نائون آر رُى ئلى اژ گىا زوفا، ئو بىردون وَر دَم عیسی.^{۳۰} وخدی

۱ وخدی پیلاس يە شَنْقَى، ويشتىر زَلَه چى،^۹ ئو إدواھ گلاھاردى آرە نوم كاخ، اژ عیسی پرسىتى: «تو اژ كو هاتىن؟»^{۱۰} آسە پیلاس مِنناتاھی عیسی جوواوى ناء بى. قىدِرْت وَاختىار دىرِم آزادىت گم ئو قىدِرْت وَاختىار دىرِم بِكىشىت آر صلیب؟^{۱۱} عیسی وَت بى: «ھُجْ قىدِرْت وَاختىارى آر مِنْت ناالش، آز اژ بىلنج يِنماون بىيت؛ آزوئىس؛ گنا آوه گە مە داء گىر تو، فِرَه گِلْنِگِتَر.»^{۱۲} اژ آوء دُما پیلاس وە دُم آزاد كىردىنابىتى، مِنناتاھی یهودىل قارونو، وِتوب: «آز اپى پياء آزاد كين، دوس امپراطور روم نىئىن. هر كى ادعا پاتشانى بېھە، ھوسىاس آر ضد امپراطور روم.»

۱۳ وخدی پیلاس اپى قصبه ل شَنْقَى، عیسى آوردى درېر ئو ووژ نىشت آر جاڭا داورى، آر جاي گە وە 'سِنْگَفَرْش' مَشْور بى، مِنناتاھى وە زوئو آرامى گە زوئو یهودىل مَوْتَيْتُون بى 'جَبَاتَا'.

۱۴ آ رۆز، رۆز 'تِيَارِك دائِن'، آرە عد پِسْخ ئو نزىك نىمەرۇ بى. پیلاس وِتى یهودىل: «يۇئىش پاتشاواتو!»^{۱۵} اوئل قارونو: «نابود كىتى! نابود كىتى، ئو بِكىشىتى آر صلیب!» پیلاس وِتى: «ياني پاتشاواتو بِكىشىم آر صلیب؟» رئیسل کاھنل جوواو داء بى: «ايەمە بِخَر اژ امپراطور، پاتشاۋى ئىریم.»^{۱۶} دُما خِر پیلاس عیسى داء دس اوْنلا تاگە بِكىشىنى آر صلیب.

عِيسَى مَكْيِيشَن آر صلِيب

آسە عیسی ئو گِرْت، ئو بِردو.^{۱۷} عیسى صلیب آر كول، چى آرە جاي گە گپولك نُم بىتى گە وە زوئو آرامى مَوْتَيْتُون بى جُلْجُتا.^{۱۸} آر اوْزە عیسی ئو كىشى آر صلیب. وە گَرْد او دو نفرتىشىو لايلا ئو آلاى كىشى آر صلیب ئو عیسى انومجا اوئل بى.^{۱۹} وە فِرِبُو پیلاس

۴۲ آسَه آرِيگَه رُوزُ 'تِيَارِك دَائِن'، آرِه عِد يَهُودِيَل بِي ئُو لَحَكِيش نَزِيك بِي، جَنَّاَه عِيسَى ئُو نَا إِنُوم آوَه.

عِيسَى زِنِيا مَاو

٢٠ إِرُوزُ اول هَفَّة، وِرْصُو، وَخَدِي گَه هُوا هَنِي تِيَريک بِي، مَرِيم مَجَدَلِيه هَات آرِه لَحَكِيَه ئُو دِيَتِي گَه بَرِيدَهُونَ وَر آوَه هِيزَدَاء. ۲ آسَه وَه دُو چِي آرِه تَك شَمَعُونَ پَطَرس ئُو آ شَاكِرْدِي تَرِ گَه عِيسَى او دُوس دَاشَدِي، ئُو وِتِي بَيِّنُو: «آقَامُون از لَحَكِيَهُون بِرِدي نُو نِمَذَانِي نَائُونَس آر كُو». ۳ آسَه پَطَرس وَه گَرد آ شَاكِرْدِي تَرِ هَات دِرِير، ئُو گِتن رَئِي چِن وَير لا لَحَكِيَه. ۴ ئُو هَر دِك وَه گَرد يَك مَنِيان دُو؛ مِنَتَاهِي آ شَاكِرْدِي تَرِ زَويِر چِي، كَت إِنُوا پَطَرس ئُو اول نَفر رسَى آر لَحَكِيَه. ۵ آسَه چَميَا، سِيل كَرِدي ئُو دِيَتِي گَه پَارِچَهِل كَفَنهِه هَان آر اوَه، مِنَتَاهِي نَجِي إِنُوم لَحَكِيَه. ۶ شَمَعُون پَطَرس يَش هَات دُم اوَه ئُو چِي إِنُوم لَحَكِيَه، دِيَتِي گَه پَارِچَهِل كَفَن هَان آر اوَه، ۷ مِنَتَاهِي بَرِوْنِي گَه بَسِدَوْئِيُون دور سَر عِيسَى آر لا پَارِچَهِل كَفَن نَوْئِي، بلَكم تَاكِريَا وَه جِيا نِيرِياس آر جَاي تَر. ۸ آسَه آ شَاكِرْدِي تَريش گَه اول نَفر رسَوئِي آر لَحَك، اوَيِش هَات إِنُوم، دِيَتِي ٹُو ايمُو آورِدي. ۹ آرِيگَه هَنِي مِينا نُسْخ مَقْدَسُون نَفيِموئي گَه او باس اُر مَرِديَل زِنِيا بو. ۱۰ آسَه آ دُو شَاكِرْد گِلُوناها هَارِد آرِه مَال وَوْرُو.

عِيسَى وَرُوز آر مَرِيم مَجَدَلِيه ظَاهَر مِمهِه

۱۱ مِنَتَاهِي مَرِيم، إِدرِير، نَزِيك لَحَكِيَه هوَسيَائِي ئُو مَكِيرِيَا. او هَرْهَنْ گَه مَكِيرِيَا، چَميَا تَاكِه سِيل نَوم لَحَكِيَه بِيهِه. ۱۲ آسَه دُو فَريِشَدَه دِيَتِي گَه چِنِگَل اسَبِي اَورُو بِي ئُو آر اوَه گَه جَنَّاَه عِيسَى ئُو نَائي، يَكِي ! جَا سَر ئُو يَكِي تَر

عِيسَى شَراوِهه چَشتَي، وِتِي: «تمُوم بِي». آسَه سَر آوشَدَي هَار ئُو گِيو نَاتِي.

۱۳ رُوز، رُوزُ 'تِيَارِك دَائِن آرِه عِد بِسْخ بِي، ئُو رُوز دُمَاينِي، شَمَه مَقْدَس گَلِنِگ بِي. آرِيگَه رِئِيشِل يَهُود نِيمَهُستَو جَنَّاَه تَا رُوز دُمَاين بِيمِينِي آر رُزِي صَليِب، اُر بِيلَاسُو ھِست تَاكِه قَلَمَه پَال آسَه نَفَر بِشكِينَ ئُو جَنَّاَه لَو اُر صَليِب بَارِن هَار. ۱۴ آسَه سَرَواَزِل هَاتِن ئُو قَلَمَه پَال بِيا اولِيهِه ئُو پِيَايِتِر گَه وَه گَرد عِيسَى ئُو كِيشَوْئي آر صَليِب، إِشكُونُو. ۱۵ مِنَتَاهِي وَخَدِي رَسِين آر تَك عِيسَى ئُو دِيَيو گَه مِرِدي، قَلَمَه پَائِلُو شَكُونُو. ۱۶ مِنَتَاهِي يَكِي اُر سَرَواَزِل نِيزِهِي كِرِدي إِنُوم پِيَلِي عِيسَى گَه هِرازِه خَوِين ئُو آو آزِي كَتِي رَئِي. ۱۷ آوَه گَه يَه دِيَتِي، شَاتِي مِنَتَاهِي هُمِيهِيش ايمُو بَارِينُو. شَاتِي او رَاسَ ئُو، اوَءَه مَذَانِي گَه حَيِيخَت مَوشِي. ۱۸ يَوْئَن كُل آنجُوم گِرتِي تَاكِه نُسْخ مَقْدَس آنجُوم بَاوِي گَه: «هُيِيج كُم اُر سِخُونَلِي نِيمَشِكِي»، ۱۹ ئُو هَنِي جَاي تَر اُر نُسْخ مَقْدَس گَه موَشِي: «اوَنَل سِيل آوَه مَهَن گَه نِيزِهِئُو دَارِي..»

عِيسَى ئُو نَا ا قُور

۲۰ آسَه يَوسُف، گَه آل رَامِه بِي، اُر بِيلَاسُس صَلا گِرتِي گَه جَنَّاَه عِيسَى هِيزَد. يَوسُف شَاكِرْد عِيسَى بِي مِنَتَاهِي وَه بِي كِشكِي، آرِيگَه اُر بِيلَ جَنَّاَه عِيسَى هِيزَداتِي. ۲۱ نِيقُودِيمُوس يَش گَه وَرِكار وَه شُو چَوئِي آرِه تَك عِيسَى، هَات ئُو وَه گَرد وَرُوز نَزِيك پِنِجا كِيلُو سَدِر ئُو كَافُور گَه هَاوِنَتُوي آر بِيك، آورِدي. ۲۲ آسَه اوَنَل جَنَّاَه عِيسَى ئُو هِيزَد، مَطَابِق رسِيم يَهُودِيَل او وَه گَرد عَطِير ئُو گَلَلو لَوئُون إِردا إِنُوم كَفَن. ۲۳ آر اوَه گَه عِيسَى ئُو كِيشِي آر صَليِب باخِي بِي ئُو إِنُوم آبَاخ لَحَك نَوْئِي بِي گَه هَنِي مَرِديَون إِنُوم نَنِيائِي.

عیسی ئو توما

۲۴ وخدى گه عیسی هات، توما، يكى از آدوازه نفر، گه لفونى ھینائۇن مەھرد، وەگىردى اوئل نوئى.^{۲۵} آسە شاگىرىلى تىر وتوں بى: «خداونمو دى!» مِنْتَانَى توما وَتَى بَيْنُو: «تَالَّهُ وَوْزِمْ جَا مِيَخَلْ آرْ رُى دَسَلْ نَوْيِنْ ئُولْ كِيلْ وَوْزِمْ تَهْمَ جَا مِيَخَلْ ئُودْس وَوْزِمْ تَنْمَ آرْ كُنَا پِيلْ اى، باوار نِمَهْمَ». ^{۲۶} دُمَا هشت روز، شاگىرىلى عیسى ادوازه إنوم مال بىن ئو تومايش وەگىردو بى. وەيااگە دېل كىلىپ بىن، عیسی هات ئو إنوم اوئل هوسيما ئو وتنى: «سلام آر ھەمە!^{۲۷} آسە وتنى توما: «كِيلْ وَوْزِتِ بِنْ آرْ اِيَزْ ئُولْ دَسَلِيم بُوئِنْ، ئو دس وَوْزِتِ بَارِ وَرْ ئُولْ بِنْ آرْ كُنَا پِيلِيم ئُولْ بِيَيمُونُو، بلکِيم باوارت داشدۇئى!»^{۲۸} توما وتنى بى: «خداونى مە ئو خداء مە!^{۲۹} عیسى داتى: «يانى آرىيگە مىنت دى ايمونت آورد؟ خۆرگان اوئل گە نېئيون ئو ايمونو آوردى!»

قص اى كىتاۋ چى؟

۳۰ عیسی نشۇنەل ئو مۇجىزەل فىزەتىرى آر تك شاگىرىل آنجوم داتى گە إنوم اى كىتاۋ تىنسىياء.^{۳۱} مِنْتَانَى يوئىن نُىسِيَاء تَالَّهُ ايمو بارينو گە عیسی ھەرا مسیحىس گە باس باى، كُر خداء، ئوتا وە اى ايمون، وە نۇم او زىيانىتو داشدۇئى.

عیسی ووژ آر هفت نفر از شاگىرىل ظاهر مەھە

دُمَا يە، عیسی يېڭىلى تىر! آكۇ درياچە نىرىتىه گە ھەرا درياچە جىلىپ ووژ آر شاگىرىل ظاهر كىرىدى. ئو ھەن ظاهر بى: ^۲ يە

إجا پال نىشتوىئى. ^{۱۳} اوئل وِتوْنَ بِي: «إِرْنَ، آرىچە مَكْيَرِينْ؟» او جوواو داتى: «آقام بِرْدُونَ ئو نِمَذَانِم نَايُونَس آر كُو.» ^{۱۴} وخدى يە وتنى، گِلَاهُرَادِي ئو عیسى دىتى گە هوسياء، مِنْتَانَى تَفَتِيمِي گە او عیسى. ^{۱۵} عیسی وَتَ بِي: «إِرْنَ، آرىچە مَكْيَرِينْ؟ مِنِي كَيْ مِهْنِ؟» مَرِيم گُمُو كِيردى گە او باخاون، وتنى: «آقا، آز تو اوئىت هېزىدا، بوش بىنِم نَايُونَس آر كُو، تَالَّهُ بِچَمْ ئُو، هېزَدَمِي.» ^{۱۶} عیسى هينا كىرىدى: «مَرِيم!» مَرِيم كِلَادَاتِي دُمَا، ئو وە زوئو آرامى وتنى: «رَبِّونِي!» (يانى استاد). ^{۱۷} عیسى وَتَ بِي: «دَس نَاوَز آر مِلِم، آرىيگە ھەنِي نَجَمَسَ بِلِنْگَ آر تك باوه. بلکِيم بِجْ آرە تك بِرَالِم ئو بوش بىنِو گە مَجِمَ بِلِنْگَ آر تك باوه وَوْزِم ئو باوه ھەمە ئو خداء وَوْزِم ئو خداء ھەمە.» ^{۱۸} مَرِيم مَجَدَلِيَه چى ئو خَورَ داتى شاگىرىل گە «خداونى دى!» ئو آچىنە كە وتنى بى، وتنى بىنِو.

عیسی ووژ آر شاگىرىل ظاهر مەھە

۱۹ ھەرا روز ادوازه، گە روز اول هفتە بى، وخدى گە شاگىرىل جىيم بىن دور يك ئو دېل از ترس يەودىل كىلىپ بىن، عیسی هات ئو إنوم اوئل هوسيما ئو وتنى: «سلام آر ھەمە!» ^{۲۰} وخدى يە وتنى، دَسَلْ ئو پِيلِي ووژ نشۇنو داتى. شاگىرىل وخدى خداونو دى خَوْشالا بىن.^{۲۱} عیسى ادوازه وتنى بىنِو: «سلام آر ھەمە! ھەھەن گە باوه، مە كِل كِيردى، مِن بِش ھەمە كِل مَهْمَ.» ^{۲۲} وخدى يە وتنى، يې كِيردى آر نوم رۇ شاگىرىل ئو وتنى: «روح القدس بِيگِن.» ^{۲۳} آز گِنَائِل كَسِي بُوئْشَخِيَنُو، بَشَخِيَ ماو آرنُو؛ ئو آز گِنَائِل كَسِي نَبَشَخِيَاء بِبِلِينُو، نَبَشَخِيَ مَمِينِي.»

گل سئم بی گه عیسی دُما زنیابین اژ مردیل،
ووز آر شاگرددل ظاهر کردی.

گپ و گر عیسی و گرد پطرس

^{۱۵} دُما ناشتا، عیسی اژ شمعون پطرس پرسیتی: «شمعون، گُر یوتا، آیا ویشتر اژ یوئن دوسم دیرین؟» او جوواو داتی: «آآ خداون؛ توء مَذانین گه دوست دیرم.» عیسی وِت بی: «خوراک بی ورگلم.» ^{۱۶} گل دوئم عیسی آژی پرسی: «شمعون، گُر یوتا، آیا دوسم دیرین؟» جوواو داتی: «آآ، خداون؛ مَذانین گه دوست دیرم.» عیسی وِتی: «کاوَرل مه شوئونی ک.» ^{۱۷} گل سئم عیسی وِتی پطرس: «شمعون، گُر یوتا، آیا دوسم دیرین؟» پطرس آریگه عیسی آرِه گل سئم آژی پرسی، «آیا دوسم دیرین؟» خُلک گیریاتی ئو جوواو داتی: «ا خداون، تو اژ کُل چی باخَرین؛ توء مَذانین گه دوست دیرم.» عیسی وِتی: «مِتیه جی کاوَرل بُو.» ^{۱۸} حخیختاً، موشِم بینت، وخدی گه چهال بین قِت مَوست ئو هر جا گه مهستِت مَچاین؛ مِنتانای وخدی پیر موئین دَسْلِت دریزِ مهین ئو یکی تر قِت موئنی، ئو مِنِت آرِه جای گه نِمت.» ^{۱۹} عیسی وَه ای قصه لَه شارَه مَهَرَدی گه پطرس وَه چه مَرَدَنی خدا چَلَام. آسَه عیسی وِت بی: «بورى تُر منا.»

^{۲۰} آسَه پطرس کِلاداتی ئو دیتی آ شاگردد گه عیسی دوس داشد وَه دُم اونلا مای. او هَرَاوَه بی گه موقع شم مِرکا دَائِتی آر لِف عیسی ئو آژی پِرسوئی، «آقا، کی گه توَن مِئه گِير دشمن؟» ^{۲۱} وخدی پطرس او دیتی، اژ عیسی پِرسیتی: «آقا، آنی آوَه چه ماو؟» ^{۲۲} عیسی وِتی پطرس:

روز شمعون پطرس، توماء مَشور وَه لِفوئی، نَنَتائِل ۱ مردم قانا جليل، کُرل زبیدی ئو دو شاگرددل تر وَه گرد يک بین. ^۳ شمعون پطرس وِتی بینو: «مِن مَحْمَ ماهی گِرتَن.» اولن وِتو: «ایمه يش مایم گِرَدت.» آسَه چَن دریر، ئو سُوار قَائِق بین. مِنتانای آ شوَء چیونی نِگرت. ^۴ وِرسو، عیسی هوسيَا آر لو حشگی؛ مِنتانای شاگرددل نَتِيمِين گه يه عیسی. ^۵ عیسی وِتی بینو: «روَلَه، ماهی آرِه هارِدِن دیرینو؟» جوواوُ دا: «نه!» ^۶ وِتی: «تُورَهَه باوژن لا راس قَائِقا گه مهينونَ دی.» اولن هُنْتَن کِرد ئو آخ مايو گِرت گه نتونستو تُورَهَه بِكِيشِن انوم قَائِق. ^۷ شاگرددل گه عیسی دوس داشد، وِتی پطرس: «خداونَ!» شمعون پطرس وَه شتفتی گه خداون، هِرازِه چِنک وَوْز لو دا آر ق وَوْز - آریگه لُت بی - ئو وَوْز آوشَدی انوم دریا. ^۸ شاگرددل تر هُن گه تور پِر اژ مايون گرد وَوْزون مَكِيشِيَا، وَه قَائِق هاتین. آریگه اولن نِزِيك آر صد مترو داشد حشگ. ^۹

وَه خدي اژ قَائِق هاتين هار ئو پائو نا آر حشگی، دِبيو آگری وَه زِخال ارگِرياء ئو ماهی نِيرِياس آر رُى ئو نون يش هَس. ^{۱۰} عیسی وِتی بینو: «اژ آ ماپِل گه هِراسِگه گِرَتَن، بارِن.» ^{۱۱} شمعون پطرس چي انوم قَائِق ئو تُورَهَه كِيشِيَتِي حشگ. تُورَهَه بِر بی اژ ماهيل گِلِنگ، چَن، صد ئو پنجا ئو سه گِله ماهی. وَه يَا آگه ماهيل آخ فِزه بین، تُورَهَه نِيرِيَا. ^{۱۲} عیسی وِتی بینو: «بورِن ناشتا بِهَن.» هُنچ گُم اژ شاگردد زِلئو نَهَرَد آرِي پِرسنی، «تو كِيئِن؟» آریگه مِنَاسدو گه خداون. ^{۱۳} عیسی هاتِ وَر، نونِه هِيزِداتي ئو داء بینو، ئو ماهِيش. ^{۱۴} يه

آخرسر

۲۵ عیسی کازل فرهاتریشی کردی گه آر یکی یکی مَنُیسیان، گمو نمَّهم جُ گل دنیاپیش جا کتاوی گه باس مَنُیسیا با آشتانی.

«آر بِم تا گلاهاردن مِه بِمینی، وَه تو چه؟ تو بورئ تُر مِنا!»^{۲۳} آسهه ای قصه پَشخا بِ انوم ېرال گه آ شاگرد نَمِمری، مِنتائی عیسی وَه پطرس نوئی گه او نَمِمری، بلکِم وقتی «آر بِم تا گلاهاردن مِه بِمینی، وَه تو چه؟»^{۲۴} يه هَرَا شاگردَسَ گه آر ای چیئل شاتَ مِئوئ نُیسونیسی. ایمه مَذانیم گه شاتی او راسَ.

